

Załącznik
do Uchwały Nr 2/1/2024
Walnego Zgromadzenia Członków
Stowarzyszenia Subregion Północny
Opolszczyzny
z dnia 15 marca 2024r.

Lista projektów
(wykaz operacji)
do
STRATEGII ROZWOJU SUBREGIONU
PÓŁNOCNEGO OPOLSZCZYZNY
NA LATA 2021 - 2030

Spis treści

Wstęp.....	4
Cele określone w „Strategii rozwoju Subregionu Północnego Opolszczyzny na lata 2021 – 2030”	7
Powiązanie celów Strategii z priorytetami programu „Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021 – 2027”	8
Metodologia prac nad listą – ujęcie partnerskie.....	12
Źródła finansowania działań.....	13
Procedura zatwierdzania, zmiany i aktualizacji listy.....	15
Lista projektów	16
Cel strategiczny 1: Wysoka efektywność usług publicznych.....	19
Cel strategiczny 2: Konkurencyjna i zdywersyfikowana gospodarka Subregionu	55
Cel strategiczny 3: Racjonalna gospodarka zasobami środowiska	70

Wykaz skrótów i nazw

FEO 2021-2027	Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027
IIT	Inny Instrument Terytorialny
IZ	Instytucja Zarządzająca programem regionalnym „Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027” - Zarząd Województwa Opolskiego obsługiwany przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego: Departament Programowania Funduszy Europejskich, Departament Wdrażania Funduszy Europejskich oraz Departament Finansów
JST	jednostka samorządu terytorialnego
LGD	lokalna grupa działania
OWP	ośrodki wychowania przedszkolnego
Subregion	Subregion Północny Opolszczyzny
Stowarzyszenie/ Partnerstwo	Stowarzyszenie Subregion Północny Opolszczyzny
Rozporządzenie ogólne UE	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159 oraz Dz. Urz. UE L 261 z 22.07.2021, str. 58)
Ustawa o samorządzie gminnym	Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40.)
Ustawa wdrożeniowa	Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz.U. z 2022 r., poz. 1079)
Zasady	„Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027” opublikowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Wstęp

Lista projektów (wykaz operacji)¹ stanowi uzupełnienie „Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Opolszczyzny na lata 2021 – 2030” (dalej jako „Strategia”) pełniącej funkcję strategii rozwoju ponadlokalnego zgodnie z art. 10g ustawy o samorządzie gminnym. Strategia opracowana została i przyjęta przez Stowarzyszenie Subregion Północny Opolszczyzny (dalej jako „Stowarzyszenie”) zgodnie z zapisami ww. ustawy.

„Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego. OPOLSKIE 2030” wskazała Subregion Północny jako jeden z pięciu obszarów strategicznej interwencji (OSI) w województwie, dla którego w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2021 - 2027 dedykowano nowe narzędzie finansowe w postaci innego instrumentu terytorialnego (IIT).

Działając na podstawie art. 36 ust. 9 ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021 – 2027 (dalej „ustawa wdrożeniowa”) Stowarzyszenie podjęło decyzję, że opracowana Strategia ponadlokalna będzie pełniła także funkcję strategii terytorialnej IIT dla OSI Subregionu Północnego. Wiąże się to z koniecznością uzupełnienia przygotowanego dokumentu o elementy wymienione w art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej, w tym o listę projektów realizujących cele Strategii wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę, że lista projektów stanowi wymagane uzupełnienie Strategii, zgodnie z art. 36, ust. 10 ustawy wdrożeniowej, przyjęta została odrębną uchwałą Stowarzyszenia.

Dokument zawiera listę działań (typów przedsięwzięć) stanowiących odpowiedź na zidentyfikowane w diagnozie i Strategii potrzeby, wyzwania i deficyty występujące na terenie Subregionu Północnego Opolszczyzny, jednocześnie wpisujące się w określone cele strategiczne oraz odpowiadające im kierunki działań opisane w tym dokumencie.

¹ Pojęcie „wykaz operacji” stosowane jest w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159 oraz Dz. Urz. UE L 261 z 22.07.2021, str. 58) art. 29 pkt 1, natomiast „lista projektów” to pojęcie stosowane w ustawodawstwie krajowym (Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 art. 36, pkt 10 oraz „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”). W niniejszym dokumencie oba określenia stosuje się zamiennie.

Zakres informacji dotyczących projektów uwzględnionych w liście został opracowany zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi wyboru projektów na lata 2021-2027” Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (rozdział 12), tj.:

- (5) lista projektów wybieranych w postępowaniach konkurencyjnych zawiera co najmniej zakresy projektów lub typy projektów.
- (6) lista projektów wybieranych w postępowaniach niekonkurencyjnych zawiera co najmniej informacje o nazwie lub celu projektu oraz jego wnioskodawcy.

W związku z wytycznymi Instytucji Zarządzającej uwzględnione na liście przedsięwzięcia zgłoszone przez poszczególnych partnerów przewidziane są do realizacji w ramach instrumentu IIT w trybie postępowań konkurencyjnych (konkursy).

Przedsięwzięcia wskazane jako niekonkurencyjne realizowane będą przez Samorząd Województwa Opolskiego jako działania obejmujące swoim zasięgiem cały region, przy jednoczesnym udziale podmiotów z terenu poszczególnych subregionów. Informacje na temat tych projektów pochodzą od odpowiednich departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego: Departamentu Kultury i Dziedzictwa Regionalnego/Departamentu Sportu i Turystyki („Opolskie zabytki”), Departamentu Współpracy z Zagranicą i Promocji Regionu („Europejska Inicjatywa Społeczna”) oraz Departamentu Infrastruktury i Gospodarki („Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy”).

Projekty na liście pogrupowane są tematycznie, zgodnie z celami i kierunkami działań ujętymi w „Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Opolszczyzny na lata 2021 – 2030”, co ułatwić ma identyfikację powiązań między dokumentami jak i przedsięwzięciami między sobą (zintegrowany charakter oraz wspólne oddziaływanie polegające nie tylko na realizacji projektu na obszarze Subregionu, ale także powiązaniach merytorycznych). Ponadto, w ramach każdego kierunku działań wydzielone zostały obszary interwencji, które dodatkowo uszczegóławiają zakres wsparcia i pozwalają przyporządkować je do odpowiednich działań w ramach FEO 2021-2027 (tam, gdzie występuje taka synergia).

W dokumencie opisano także proces opracowywania i wyboru projektów do listy, jak i powiązania z innymi projektami realizowanym na obszarze Subregionu.

Opisy nie rozstrzygają o ostatecznym składzie partnerów, którzy będą zaangażowani w realizację projektów. Zakłada się, że wszystkie projekty realizowane będą na terenie Subregionu Północnego Opolszczyzny, a ich oddziaływanie skupiać się będzie przede wszystkim na Partnerstwie. Szczegółowy zakres projektów wraz z podziałem zadań oraz budżetem i harmonogramem zostanie określony finalnie we wnioskach projektowych opracowanych w odpowiedzi na konkurs (w postępowaniach

konkurencyjnych) oraz na podstawie wytycznych Instytucji Zarządzającej programem (IZ) i zapisów Szczegółowych Opisów Priorytetów (w postępowaniach niekonkurencyjnych) z uwzględnieniem obowiązujących w momencie realizacji projektów przepisów prawa.

Projekty zakładają korzystanie z różnych źródeł finansowania (regionalnych, krajowych oraz międzynarodowych) stosownie do ich dostępności. Jednocześnie ostateczny sposób realizacji poszczególnych przedsięwzięć będzie uwzględniał możliwości jakie stwarzają różne programy pomocowe.

Cele określone w „Strategii rozwoju Subregionu Północnego Opolszczyzny na lata 2021 – 2030”

Stowarzyszenie Subregion Północny Opolszczyzny w strategii rozwoju na lata 2021-2030 określiło swój cel nadrzędny (wizję), którego realizacja ma przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców:

OBSZAR SUBREGIONU PÓŁNOCNEGO OPOLSZCZYZNY ROZWIJA SIĘ DYNAMICZNIE DZIĘKI INNOWACYJNEJ GOSPODARCE I WYKORZYSTANIU ZASOBÓW ENDOGENICZNYCH ORAZ WYKORZYSTANIU POTENCJAŁÓW SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH, DZIĘKI CZEMU ZAPEWNIĄ WYSOKĄ JAKOŚĆ ŻYCIA I INNYCH AKTYWNOŚCI SWOIM MIESZKAŃCOM.

Jednocześnie do osiągnięcia tego celu prowadzi ma realizacja 3 celów strategicznych obejmujących główne obszary rozwojowe: społeczny, gospodarczy i przestrzenny:

WYMIAR SPOŁECZNY

Cel strategiczny 1 Wysoka efektywność usług publicznych.

Kierunek działań 1.1: Wysoka jakość infrastruktury społecznej.

Kierunek działań 1.2: Nowoczesny system edukacji publicznej.

Kierunek działań 1.3: Dostępna i skuteczna administracja publiczna.

Kierunek działań 1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych.

WYMIAR GOSPODARCZY

Cel strategiczny 2 Konkurencyjna i zdywersyfikowana gospodarka Subregionu.

Kierunek działań 2.1: Wysoki poziom spójności i dostępności transportowej.

Kierunek działań 2.2: Rozwinięta przedsiębiorczość.

Kierunek działań 2.3: Rozwinięta i różnorodna oferta turystyczna.

WYMIAR PRZESTRZENNY

Cel strategiczny 3 Racjonalna gospodarka zasobami środowiska.

Kierunek działań 3.1: Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.

Kierunek działań 3.2: Wysoka jakość środowiska.

Kierunek działań 3.3: Zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

W ramach wyżej wymienionych celów realizowane będą projekty ujęte w Liście.

Powiązanie celów Strategii z priorytetami programu „Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021 – 2027”

Zgodnie z wytycznymi zakres strategii terytorialnej opracowanej na potrzeby realizacji Innego Instrumentu Terytorialnego powinien wpisywać się w cele polityki Unii Europejskiej oraz działania wyznaczone w programie „Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021 – 2027”, szczególnie w obszarach, które przewidziane są do realizacji poprzez środki dedykowane dla Subregionu.

Poniższa tabela prezentuje powiązania kierunków działań wskazanych w „Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Opolszczyzny na lata 2021 – 2030” z priorytetami/działaniami programu „Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021 – 2027”.

Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021 – 2027		Strategia Rozwoju Subregionu Północnego Opolszczyzny na lata 2021 – 2030
Priorytet	Działanie	Kierunek działań
1. FE na rzecz wzrostu innowacyjności i konkurencyjności opolskiego	1.1 Infrastruktura B + R przedsiębiorstw	2.2: Rozwinięta przedsiębiorczość
	1.2 Opolskie innowacyjne	2.2: Rozwinięta przedsiębiorczość
	1.3 Infrastruktura B+R organizacji badawczych	
	1.4 Cyfryzacja i e-usługi publiczne	1.3: Dostępna i skuteczna administracja publiczna (Rozwój cyfryzacji, bez infrastruktury szerokopasmowej)
	1.5 Wsparcie dla nowopowstałych MŚP	2.2: Rozwinięta przedsiębiorczość
	1.6 Internacjonalizacja i promocja gospodarcza MŚP	2.2: Rozwinięta przedsiębiorczość
	1.7 Opolskie konkurencyjne	2.2: Rozwinięta przedsiębiorczość
	1.8 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu	2.2: Rozwinięta przedsiębiorczość
	1.9 Wdrożenie B+R przez MŚP	2.2: Rozwinięta przedsiębiorczość
	1.10 Programy rozwojowe dla MŚP	2.2: Rozwinięta przedsiębiorczość
	1.11 Instrumenty finansowe w gospodarce	2.2: Rozwinięta przedsiębiorczość
2. FE dla czystej energii i ochrony środowiska naturalnego w	2.1 Poprawa efektywności energetycznej w województwie opolskim	3.2: Wysoka jakości środowiska
	2.2 Europejska Inicjatywa Społeczna dla klimatu	3.2: Wysoka jakości środowiska

województwie opolskim	2.3 Zapobieganie zagrożeniom związanym ze zmianą klimatu	3.1: Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym
	2.4 Gospodarka wodno - ściekowa	3.2: Wysoka jakości środowiska
	2.5 Odpady i gospodarka o obiegu zamkniętym	3.1: Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym (<i>obszar: gospodarka o obiegu zamkniętym</i>) 3.2: Wysoka jakości środowiska (<i>obszar: odpady</i>)
	2.6 Ochrona różnorodności biologicznej	3.1: Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym 3.3: Zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych
	2.7 Instrumenty finansowe w obszarze środowiska	3.2: Wysoka jakości środowiska
3. FE na zrównoważony transport miejski województwa opolskiego	3.1 Mobilność miejska (obszar MOF)	2.1: Wysoki poziom spójności i dostępności transportowej 3.2: Wysoka jakości środowiska (<i>stacje ładowania</i>)
	3.2 Działanie 3.2 Mobilność miejska w ZIT (obszar MOF)	
4. FE na rzecz spójności i dostępności komunikacyjnej województwa opolskiego	4.1 Infrastruktura drogowa	2.1: Wysoki poziom spójności i dostępności transportowej
	4.2 Mobilność mieszkańców (obszar poza MOF)	2.1: Wysoki poziom spójności i dostępności transportowej 3.2: Wysoka jakości środowiska (<i>stacje ładowania</i>)
	4.3 Tabor kolejowy	2.1: Wysoki poziom spójności i dostępności transportowej
5. FE wspierające opolski rynek pracy i edukację	5.1 Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia realizowana przez PUP	
	5.2 Aktywizacja zawodowa realizowana poza PUP	
	5.3 Wyrównywanie szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy	2.2: Rozwinięta przedsiębiorczość
	5.4 Usługi zdrowotne dla pracujących i bezrobotnych	1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych
	5.5 Adaptacyjność przedsiębiorstw i pracowników oraz elastyczne formy zatrudnienia	2.2: Rozwinięta przedsiębiorczość

	5.6 Edukacja przedszkolna	1.1: Wysoka jakość infrastruktury społecznej
	5.7 Kształcenie ogólne	1.2: Nowoczesny system edukacji publicznej
	5.8 Program pomocy stypendialnej	1.2: Nowoczesny system edukacji publicznej
	5.9 Kształcenie zawodowe	1.2: Nowoczesny system edukacji publicznej
	5.10 Edukacja włączająca	1.2: Nowoczesny system edukacji publicznej
	5.11 Kształcenie ustawiczne	1.2: Nowoczesny system edukacji publicznej 2.2: Rozwinięta przedsiębiorczość
6. FE wspierające włączenie społeczne w opolskim	6.1 Wsparcie ekonomii społecznej	1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych
	6.2 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych
	6.3 Wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych	1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych
	6.4 Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów	1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych
	6.5 Wsparcie integracji społecznej społeczności romskiej	1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych
	6.6 Wsparcie osób w kryzysie bezdomności	1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych
	6.7 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej	1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych
	6.8 Profilaktyka zachowań społecznych	1.2: Nowoczesny system edukacji publicznej
7. FE wspierające usługi społeczne i zdrowotne w opolskim	7.1 Usługi zdrowotne i społeczne oraz opieka długoterminowa	1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych
8. Europejski Budżet dla społeczeństwa opolskiego	8.1 Europejski Budżet Obywatelski	
	8.2 Europejski Młodzieżowy Budżet Obywatelski	
9. FE wspierające inwestycje społeczne w opolskim	9.1 Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną	1.2: Nowoczesny system edukacji publicznej
	9.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	1.1: Wysoka jakość infrastruktury społecznej

	9.3 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną	1.1: Wysoka jakość infrastruktury społecznej
10. FE na wzmocnienie potencjałów endogenicznych opolskiego	10.1 Dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki na obszarach miejskich - Aglomeracja Opolska	
	10.2 Rewitalizacja na obszarach miejskich	(1.4: Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych)*
	10.3 Europejska Inicjatywa Społeczna - Aglomeracja Opolska	
	10.4 Dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki na obszarach innych niż miejskie - 4 subregiony	2.3: Rozwinięta i różnorodna oferta turystyczna (<i>obszar: turystyka, kultura</i>) 3.3: Zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych (<i>obszar: zabytki</i>)
	10.5 Rewitalizacja na obszarach innych niż miejskie	(1.4: Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych)*
	10.6 Europejska Inicjatywa Społeczna - 4 subregiony	1.4: Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych

*Właściwymi dokumentami strategicznymi do ujęcia projektów z obszaru rewitalizacji w ramach Działania 10.2 oraz 10.5 są Gminne Programy Rewitalizacji. Niniejsza tabela ma jedynie wskazać powiązania merytoryczne założonych w Strategii celów z działaniami FEO 2021-2027.

W tabeli wytłuszczono te działania, w ramach których Instytucja Zarządzająca programem „Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021 – 2027” przeznaczyła środki dedykowane bezpośrednio Subregionowi Północnemu Opolszczyzny.

Ponadto wszystkie działania (przedsięwzięcia) realizowane w ramach wdrażania Strategii będą stosować się do zasad zrównoważonego rozwoju oraz **DNSH** („Do No Significant Harm”) „nie czyn poważnych szkód”. Przyjmuje się, że nie będą miały negatywnego wpływu na środowisko oraz będą respektować standardy i priorytety klimatyczne i środowiskowe UE.

Partnerzy na każdym etapie realizacji swoich projektów uwzględnią będą także zasadę niedyskryminacji (równości kobiet i mężczyzn, równości szans i dostępności) oraz uwzględnią będą zapisy „Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej” oraz „Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych”.

Metodologia prac nad listą – ujęcie partnerskie

Lista projektów opracowana została przez Grupę Roboczą – zespół specjalistów reprezentującą wszystkie jednostki samorządu terytorialnego wchodzące w skład Subregionu Północnego Opolszczyzny (16 gmin i 3 powiaty), przy wsparciu merytorycznym ekspertów zewnętrznych. Skład Grupy zatwierdzony został przez Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia Subregion Północny Opolszczyzny.

Propozycje działań składane były także przez partnerów zewnętrznych, zainteresowanych włączeniem się w działania na rzecz rozwoju Subregionu. Były to między innymi Lokalne Grupy Działania (Stobrowski Zielony Szlak, Dolina Stobrawy, Górna Proсна, Kraina Dinozaurów, Dobra Widawa, Rybacka Lokalna Grupa Działania „Opolszczyzna”), organizacje pozarządowe, instytucje publiczne i prywatne oraz mieszkańcy.

Idea prac nad listą opierała się na podejściu partnerskim do proponowanych projektów, które ukierunkowane są na rozwiązywanie wspólnych problemów rozwojowych zdefiniowanych w Strategii. Każdy z partnerów brał aktywny udział w zgłaszaniu propozycji przedsięwzięć, jak również w wypracowywaniu ostatecznego kształtu poszczególnych projektów jak i całej listy.

Przy opracowywaniu listy projektów kierowano się wytycznymi *„Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”* odnośnie kryteriów dotyczących projektów zintegrowanych oraz zapisami art. 39 *ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027* (definicja projektu partnerskiego).

Ujęte na liście typy projektów mają potencjał do oddziaływania na obszar przekraczający pojedynczą gminę i angażują różnych partnerów (projekty partnerskie). Ich zintegrowany charakter może zostać osiągnięty na poziomie celów Strategii także poprzez zastosowanie modelu wiązki projektów (lub powiązania z innymi projektami). Zaproponowane działania mogą tworzyć nie tylko grupę tematycznie powiązanych ze sobą projektów realizujących wspólny cel, ale ich powiązanie może wynikać także z konieczności wspólnego, skoordynowanego wdrażania, w szczególności z uwagi na:

- nakładanie się przestrzenne projektów (np. realizację ich w tym samym obiekcie) i możliwe kolizje lub synergie organizacyjne,
- zaadresowanie projektów do tej samej grupy beneficjentów końcowych i wymaganą koordynację niekolizyjnego korzystania z nich (szczególnie częste w przypadku projektów miękkich),

- potencjał usprawnienia organizacyjnego dzięki skoordynowanemu lub wspólnemu zarządzaniu,
- potencjał aktywizacji dodatkowych partnerów społecznych i gospodarczych dzięki szerszemu rozdysponowaniu zadań związanych z wdrażaniem strategii.

Źródła finansowania działań

Jak wskazano w Strategii dla prowadzenia skutecznej i efektywnej interwencji publicznej, której celem będzie realizacja celów ujętych w tym dokumencie, wykorzystywane będą wszystkie dostępne źródła finansowe.

Propozycje typów projektów pogrupowane są tematycznie zgodnie z odpowiadającymi im celami i kierunkami działań ujętymi w Strategii. Ułatwi to poszukiwanie źródeł finansowania dla podobnych inicjatyw.

Lista projektów obejmuje zarówno propozycje działań (typy), które wpisują się w kierunki wskazane w FEO 2021-2027, jak i takie, których obszar interwencji wymaga znalezienia innych źródeł finansowania.

W sytuacji, gdy obszary interwencji pokrywają się celami wskazanym w FEO 2021-2027, wskazano które działanie może stanowić potencjalne źródło finansowania. Należy jednak podkreślić, że projekty w ramach FEO 2021-2027 będą wybierane w trybie konkurencyjnym (konkursy) zatem trudno na obecnym etapie wskazać, które konkretne inicjatywy otrzymają dofinansowanie, a które będą musiały szukać innych źródeł.

Wśród najważniejszych, potencjalnych źródeł pozyskania środków finansowych, z których korzystać mogą samorządy przy realizacji planowanych działań, wymienić należy:

- środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym regionalne, powiatowe oraz środki własne gmin,
- środki pochodzące z budżetu państwa (pozostające w dyspozycji poszczególnych ministerstw, dedykowane fundusze i programy),
- środki z funduszy celowych,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej (obecne i przyszłe programy operacyjne na poziomie krajowym i regionalnym),
- inne fundusze ze źródeł europejskich jak np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,

- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarcz antykryzysowych.

Każdorazowo, przy opracowywaniu finalnej wersji projektu w pierwszej kolejności niezbędne będzie określenie źródła finansowania, które umożliwi pozyskanie środków na dany typ działania.

Procedura zatwierdzania, zmiany i aktualizacji listy

„Strategii Rozwoju Subregionu Północnego Opolszczyzny na lata 2021 – 2030” opracowana została przez Stowarzyszenie Subregionu Północnej Opolszczyzny w trybie art. 10g ustawy o samorządzie gminnym jako strategia ponadlokalna. W celu spełnienia warunków przewidzianych dla strategii terytorialnej instrumentu IIT wynikających z zapisów art. 36, ust. 8 *ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021 – 2027*, Stowarzyszenie podjęło decyzję o uzupełnieniu dokumentu o listę projektów, zgodnie z ust. 9 w/w ustawy.

Mając na uwadze zachowanie możliwości skutecznego i elastycznego dopasowywania listy projektów do warunków i możliwości uzyskania dofinansowania zaproponowanych projektów ze źródeł zewnętrznych Lista przyjęta została odrębną uchwałą Stowarzyszenia, zgodnie z ust. 10 *ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021 – 2027*. W ten sposób zmiana lub aktualizacja listy nie wymaga uruchamiania procedury aktualizacji całej Strategii.

Organem uprawnionym do dokonywania i przyjmowania zmian w Liście projektów jest Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia Subregion Północny Opolszczyzny zgodnie ze statutem Stowarzyszenia. Zmiany przyjmowane są w trybie uchwały.

Zmiany wymagają także zaopiniowania przez właściwą instytucję zarządzającą programem „Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027” – w zakresie możliwości finansowania projektów w ramach tego programu.

Lista projektów

1. Projekty niekonkurencyjne

Kierunek działań 1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych
OBSZAR: Europejska Inicjatywa Społeczna
FEO Działanie 10.6 Europejska Inicjatywa Społeczna - 4 subregiony

<i>Nazwa / cel projektu</i>	Realizacja małych inwestycji we współpracy z przedstawicielami lokalnych społeczności o charakterze m.in. prospołecznym, kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym – przedsięwzięcia o charakterze inicjatyw oddolnych w ramach Europejskiej Inicjatywy Społecznej
<i>Wnioskodawca/ Beneficjent</i>	Województwo Opolskie

Projekty powiązane:

- „Budowanie potencjału partnerów społecznych oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego”, Biuro Dialogu i Partnerstwa Obywatelskiego,

Kierunek działań 2.1: Wysoki poziom spójności i dostępności transportowej
OBSZAR: Mobilność
FEO Działanie 3.1 Mobilność miejska

<i>Nazwa / cel projektu</i>	Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy
<i>Wnioskodawca/ Beneficjent</i>	Województwo Opolskie
<i>Typ przedsięwzięcia wchodzącego w skład wiązki</i>	Drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu.

Kierunek działań 2.1: Wysoki poziom spójności i dostępności transportowej
--

OBSZAR: Mobilność
FEO Działanie 4.2 Mobilność mieszkańców (obszar poza MOF)

<i>Nazwa / cel projektu</i>	Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy
<i>Wnioskodawca/ Beneficjent</i>	Województwo Opolskie
<i>Typ przedsięwzięcia wchodzącego w skład wiązki</i>	Drogi rowerowe, ciągi rowerowe, czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu

Projekty powiązane:

- "Realizacja strategii niskoemisyjnych na obszarze Subregionu Północnego Województwa Opolskiego", Powiat Kluczborski (Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 3.1.1);
- „Budowa ścieżek rowerowych”, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Opolu,
- „Opolskie na rowery – przygotowanie i realizacja koncepcji rozwoju ścieżek rowerowych w województwie opolskim wraz z kampanią edukacyjną”, Województwo Opolskie,

Kierunek działań 3.3: Zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych
OBSZAR: Zabytki
FEO Działanie 10.4 Dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki na obszarach innych niż miejskie

<i>Nazwa / cel projektu</i>	"Opolska kultura i turystyka czeka na Ciebie"
<i>Wnioskodawca/ Beneficjent</i>	Województwo Opolskie

Projekty powiązane:

- „Renowacja zabytkowego drewnianego kościoła pw. św. Anny w Oleśnie”, Gmina Olesno (Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027),
- „Prace konserwatorskie przy rokokowej chrzcielnicy w kościele ewangelicko-augsburskim w Kluczborku”, Parafia Ewangelicko-Augsburska w Kluczborku (budżet Samorządu Województwa Opolskiego w ramach dotacji w roku 2023 na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach

wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnych ewidencjach zabytków, znajdujących się na obszarze województwa opolskiego),

- „Remont elewacji północnej”, Wspólnota Mieszkaniowa Budynku nr 3, ul. Armii Krajowej, 46-200 Kluczbork (budżet Samorządu Województwa Opolskiego w ramach dotacji w roku 2023 na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnych ewidencjach zabytków, znajdujących się na obszarze województwa opolskiego),

2. Projekty konkurencyjne

Cel strategiczny 1: Wysoka efektywność usług publicznych

Kierunek działań 1.1: Wysoka jakość infrastruktury społecznej
OBSZAR: Infrastruktura społeczna
FEO Działanie 9.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną

<i>Obszar interwencji</i>	Rozwój infrastruktury opieki nad osobami starszymi i z niepełnosprawnością
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none">• Inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie podmiotów świadczących usługi społeczne dla osób starszych i z niepełnosprawnościami;• Inwestycje w infrastrukturę społeczną powiązaną z procesem integracji społeczno-zawodowej, w tym m.in. WTZ oraz ZAZ;
<i>Zakres</i>	<p>Działania obejmują inwestycje w infrastrukturę podmiotów świadczących wsparcie dla osób starszych i z niepełnosprawnością zarówno w zakresie tworzenia nowych placówek, jak i modernizację i doposażenia już istniejących w celu dostosowania do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Celem prowadzonych działań będzie zapewnianie opieki osobom starszym i wymagającym pomocy oraz stworzenie odpowiednich warunków do zaspakajania ich potrzeb w sposób pozwalający na samodzielne funkcjonowanie w środowisku oraz uczestniczenie w życiu społecznym.</p>

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój i integracja usług społecznych organizowanych i świadczonych na poziomie lokalnym
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none">• Inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie CUS wspierające rozwój usług społecznych;
<i>Zakres</i>	<p>Działania obejmują inwestycje mające na celu utworzenie i wyposażenie Centrów Usług Społecznych na obszarze Subregionu. Realizacja projektu umożliwi organizację i rozwój usług społecznych, a także zdrowotnych nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu poprzez usługi dziennego</p>

	domu pobytu oraz rozwój działań umożliwiających tym osobom pozostanie w społeczności lokalnej.
--	--

	Kierunek działań 1.1: Wysoka jakość infrastruktury społecznej
	OBSZAR: Edukacja przedszkolna
	FEO Działanie 5.6 Edukacja przedszkolna

<i>Obszar wsparcia</i>	Wsparcie wychowania przedszkolnego na obszarze Subregionu Północnego
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego; • Wydłużenie godzin pracy OWP; • Rozszerzenie oferty OWP o zajęcia dodatkowe: <ul style="list-style-type: none"> – podnoszące jakość edukacji przedszkolnej w zakresie kształcenia i rozwijania u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych i transferowalnych niezbędnych na rynku pracy, – wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w wieku przedszkolnym, w tym przede wszystkim z grup w niekorzystnej sytuacji, – doradztwo zawodowe dla dzieci w wieku przedszkolnym (preorientacja zawodowa), – aktywowanie postaw przedsiębiorczych, – pobudzanie i wsparcie umiejętności, uzdolnień i zainteresowań dzieci. • Indywidualizacja pracy z dziećmi, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi z uwzględnieniem realizacji różnych form edukacji dla rodziców; • Wsparcie edukacji włączającej w OWP: <ul style="list-style-type: none"> – bezpośrednie wsparcie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, – podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadr pedagogicznych m.in. w zakresie pedagogiki specjalnej, – współpraca OWP z innymi placówkami w celu integracji dzieci i dostosowania OWP do potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
<i>Zakres</i>	Działania zakładają stworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego na obszarze Subregionu, w tym dostosowanych do

	<p>potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami zarówno poprzez modernizację i rozbudowę istniejących budynków przedszkolnych, jak i tworzenie nowej infrastruktury.</p> <p>Planuje się również wydłużenie godzin pracy ośrodków wychowania przedszkolnego, w szczególności na obszarach wiejskich, w taki sposób, aby umożliwić rodzicom i opiekunom łączenie życia zawodowego z rodzinnym.</p> <p>Poszerzenie oferty ośrodków wychowania przedszkolnego o zajęcia dodatkowe wyrównujące szanse edukacyjne i rozwijające kompetencje kluczowe ma zapewnić dostęp do edukacji dzieciom ze specjalnymi wymogami. W tym celu przewiduje się zakup specjalnych pomocy dydaktycznych i wyposażenia.</p>
--	---

<i>Obszar wsparcia</i>	Podnoszenie kwalifikacji opiekunów przedszkolnych
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli OWP do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> – stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu – u dzieci w wieku przedszkolnym kompetencji kluczowych i transferowalnych niezbędnych na rynku pracy, – doradztwa zawodowego dla dzieci w wieku przedszkolnym. • Współpraca nauczycieli OWP z rodzicami, w tym w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
<i>Zakres</i>	Działania przewidują doskonalenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego na obszarze Subregionu w celu podniesienia jakości opieki w tych placówkach.

Projekty powiązane:

- "Radosne Przedszkolaki Gminy Namysłów", Gmina Namysłów (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 9.1.3);
- „Gmina Kluczbork podnosi jakość edukacji przedszkolnej”, Gmina Kluczbork (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 9.1),
- „Dobre przedszkole - lepsza przyszłość”, Gmina Olesno (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 9.1),

	Kierunek działań 1.2: Nowoczesny system edukacji publicznej
	OBSZAR: Edukacja ogólna (infrastruktura)
	FEO Działanie 9.1 Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną

<i>Obszar wsparcia</i>	Poprawa warunków kształcenia w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie infrastruktury edukacyjnej ośrodków wychowania przedszkolnego, szkół i placówek kształcenia zawodowego i ustawicznego, w tym budowa (jedynie w dobrze uzasadnionych przypadkach), rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, adaptacja, modernizacja, remont wraz z niezbędnym wyposażeniem, celem wyrównywania szans edukacyjnych w szczególności na obszarach zmarginalizowanych i/lub wiejskich; • Inwestycje mające na celu przystosowanie placówek oraz włączenie osób ze SPE do ogólnodostępnych szkół i placówek (edukacja włączająca) na każdym poziomie edukacji, w tym przystosowanie do potrzeb m.in. osób z niepełnosprawnościami, przewlekle chorych, z rodzin migranckich, ze społeczności romskiej, będących w sytuacji kryzysowej i traumatycznej oraz wsparcie przyszkolnej infrastruktury sportowej, jako elementu edukacji włączającej; • Wsparcie infrastruktury edukacyjnej liceów w zakresie rozwoju nauk ścisłych i praktycznych w celu nabycia kompetencji STEAM, powiązanych z potrzebami rynku pracy.
<i>Zakres</i>	Projekt zakłada rozwój infrastruktury edukacyjnej (doposażenie, modernizacja i budowa) na obszarze Subregionu Północnego na poziomie podstawowym oraz ponadpodstawowym. Efektem zrealizowanych działań będzie nie tylko poprawa warunków nauczania, ale także rozszerzenie oferty edukacyjnej szkół, co przełoży się na wyniki nauczania.

Projekty powiązane:

- „Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół Mechanicznych i Zespole Szkół Rolniczych w Namysłowie”, Powiat Namysłowski (Program Olimpia),
- „Wyposażenie oraz zagospodarowanie terenu wokół nowo budowanego Zespołu Szkół Specjalnych w Namysłowie”, Powiat Namysłowski (Polski Ład),

- „Budowa hali sportowej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Wilkowie”, Gmina Wilków (Program Olimpia),
- "Rozbudowa Przedszkola nr 5 w Namysłowie", Gmina Namysłów (Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych),
- "Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół Zawodowych w Oleśnie", Powiat Oleski (Polski Ład),
- „Poprawa jakości przestrzeni publicznej miasta Kluczbork poprzez rewitalizację obiektów sportowych - boisk - znajdujących się przy Zespole Szkół Ogólnokształcących, Zespole Szkół Licealno-Technicznych oraz Zespole Szkół Nr 2 Centrum Kształcenia Ustawicznego w Kluczborku” Powiat Kluczborski (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 10.2),

	Kierunek działań 1.2: Nowoczesny system edukacji publicznej
	OBSZAR: Edukacja ogólna
	FEO Działanie 5.7 Kształcenie ogólne

<i>Obszar wsparcia</i>	Podniesienie poziomu nauczania poprzez wsparcie rozwoju kompetencji uczniów oraz systemu edukacji
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli w rozumieniu Zalecenia Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – podnoszenie poziomu opanowania umiejętności podstawowych (rozumienia i tworzenia informacji, rozumowania matematycznego i podstawowych umiejętności cyfrowych), – podnoszenie poziomu kompetencji osobistych, społecznych i w zakresie umiejętności uczenia się, – wspieranie nabywania kompetencji w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), z uwzględnieniem ich powiązania ze sztuką, kreatywnością i innowacyjnością, oraz zachęcanie większej liczby młodych ludzi, zwłaszcza dziewcząt i młodych kobiet, do wyboru zawodu w dziedzinach STEM, – pielęgnowanie kompetencji w zakresie przedsiębiorczości, kreatywności i zmysłu inicjatywy, szczególnie wśród młodych ludzi, na przykład przez promowanie możliwości zdobycia praktycznych doświadczeń w zakresie przedsiębiorczości, – podnoszenie poziomu kompetencji językowych zarówno w odniesieniu do języków urzędowych, jak i innych, oraz wspieranie osób uczących się w nauce różnych języków, które są istotne dla ich sytuacji zawodowej i życiowej lub mogą sprzyjać transgranicznej komunikacji i mobilności, – wspomaganie rozwijania kompetencji obywatelskich. • Wyrównywanie szans edukacyjnych dla uczniów, w tym przede wszystkim z grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, przy zapewnieniu braku stygmatyzacji jakiegokolwiek z grup;

- Wsparcie jakości nauczania przedmiotów ścisłych, m.in. poprzez wykorzystanie metod eksperymentu w edukacji;
- Indywidualizacja podejścia do ucznia (w tym z niepełnosprawnościami);
- Wsparcie cyfryzacji szkoły lub placówki w zakresie organizacyjnym lub procesowym lub w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów lub kadry, w tym rozwój umiejętności korzystania z mediów, umiejętność korzystania z nowoczesnych narzędzi IT w procesie edukacji, cyberbezpieczeństwo;
- Wsparcie ogólnodostępnych szkół w prowadzeniu skutecznej edukacji włączającej:
 - bezpośrednie wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - podnoszenie kompetencji kadr pedagogicznych m.in. w zakresie pedagogiki specjalnej,
 - współpraca/partnerstwo z innymi placówkami, w tym ze szkołami specjalnymi i/lub organizacjami pozarządowymi w celu integracji uczniów, rodziców i nauczycieli oraz wymiany doświadczeń i dostosowania szkół do potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - wdrożenie szkół i placówek kształcenia zawodowego do pełnienia roli lokalnego centrum integracji i włączenia
- Działania wspierające wdrażanie Modelu szkoły ćwiczeń;
- Wsparcie działań związanych z edukacją ekologiczną dla uczniów i nauczycieli, w tym wiedza o klimacie i ochronie środowiska, współpraca szkół z pracodawcami w zakresie nowych zielonych zawodów;
- Doskonalenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia ogólnego, w tym we współpracy z uczelniami, przedsiębiorcami i pracodawcami;
- Doradztwo zawodowe w ramach kształcenia ogólnego dla uczniów, nauczycieli oraz osób dorosłych, w tym wdrażanie rozwiązań w zakresie doradztwa zawodowego wypracowanych przez MEiN;
- Coaching, tutoring, superwizja w pracy nauczyciela, psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole;

	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, o charakterze strategicznym i praktycznym z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami, a także uczelniami wyższymi, instytucjami rynku pracy; • Wsparcie uczniów szkół ogólnokształcących w zdobywaniu dodatkowych kwalifikacji zawodowych; • Dostosowanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy, w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość); • Wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną; • Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców przeciwdziałające skutkom izolacji, zaburzeniom behawioralnym oraz psychicznym • Wspieranie aktywności fizycznej i wiedzy nt. zdrowego trybu życia, w szczególności w odniesieniu do uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji, w tym zajęcia nt. zdrowej diety, higieny cyfrowej, radzenia sobie ze stresem, budowania relacji i kompetencji społecznych oraz zajęcia sportowe, związane z wyrównywaniem szans/nadrabianiem zaległości po pandemii i nauce zdalnej; • Dojazdy do szkół dla uczniów szkół ponadpodstawowych z obszarów zmarginalizowanych i o obniżonej mobilności w celu podniesienia dostępu do edukacji wysokiej jakości; • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji.
<i>Zakres</i>	<p>Działania przewidują różne formy wsparcie dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych w zakresie rozwoju kompetencji kluczowych i przekrojowych obejmujące np. dodatkowe zajęcia i warsztaty, eksperymentalne metody nauczania, doradztwo (np. personalne lub zawodowe), wsparcie psychologiczne, indywidualizację podejścia.</p>
<i>Obszar wsparcia</i>	<p>Doskonalenie kompetencji nauczycieli kształcenia ogólnego oraz nauczycieli zawodu</p>

<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia ogólnego, w tym we współpracy z uczelniami, przedsiębiorcami i pracodawcami; • Doradztwo zawodowe w ramach kształcenia ogólnego dla uczniów, nauczycieli oraz osób dorosłych, w tym wdrażanie rozwiązań w zakresie doradztwa zawodowego wypracowanych przez MEiN; • Coaching, tutoring, superwizja w pracy nauczyciela, psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole; • Podnoszenie kwalifikacji psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach;
<i>Zakres</i>	Działania przewidują wsparcie rozwoju kompetencji zawodowych i personalnych nauczycieli kształcenia ogólnego i zawodowego mającego na celu podniesienie jakości nauczania w placówkach na terenie Subregionu Północnego Opolszczyzny.

Projekty powiązane,

- „Opolskie na rzecz szkolnictwa”, Województwo Opolskie,
- „Każde dziecko jest ważne - edukacja włączająca w szkole”, Opolskie Centrum Edukacji,
- "Klucz do kompetencji w Szkołach Podstawowych Powiatu Namysłowskiego", Gmina Namysłów (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 9.1),
- „Kluczborska Szkoła Ćwiczeń (KSzC)”, Gmina Kluczbork (Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, działanie 2.10),
- „Szkoły podstawowe w Gminie Wołczyn stawiają na edukację”, Gmina Wołczyn (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 9.1),
- „Wysoka jakość edukacji w Gimnazjalno-Licealnym Zespole Szkół w Wołczynie”, Gmina Wołczyn (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 9.1),
- „Razem dla lepszej edukacji w Powiecie Namysłowskim”, Powiat Namysłowski (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 9.1),

- „Większe możliwości - lepsza przyszłość uczniów oleskich szkół”, Gmina Olesno (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 9.1),

	Kierunek działań 1.2: Nowoczesny system edukacji publicznej
	OBSZAR: Edukacja zawodowa
	FEO Działanie 5.9 Kształcenie zawodowe

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój nowoczesnego szkolnictwa zawodowego w Subregionie Północnym Opolszczyzny
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój kompetencji kluczowych uczniów i nauczycieli w rozumieniu Zalecenia Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, tj.: <ul style="list-style-type: none"> – podnoszenie poziomu opanowania umiejętności podstawowych (rozumienia i tworzenia informacji, rozumowania matematycznego i umiejętności cyfrowych), – podnoszenie poziomu kompetencji osobistych, społecznych i w zakresie umiejętności uczenia się, – wspieranie nabywania kompetencji w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), z uwzględnieniem ich powiązania ze sztuką, kreatywnością i innowacyjnością, oraz zachęcanie większej liczby młodych ludzi, zwłaszcza dziewcząt i młodych kobiet, do wyboru zawodu w dziedzinach STEM, – pielęgnowanie kompetencji w zakresie przedsiębiorczości, kreatywności i zmysłu inicjatywy, szczególnie wśród młodych ludzi, na przykład przez promowanie możliwości zdobycia praktycznych doświadczeń w zakresie przedsiębiorczości, – podnoszenie poziomu kompetencji językowych zarówno w odniesieniu do języków urzędowych, jak i innych, oraz wspieranie osób uczących się w nauce różnych języków, które są istotne dla ich sytuacji zawodowej i życiowej lub mogą sprzyjać transgranicznej komunikacji i mobilności, – wspomaganie rozwijania kompetencji obywatelskich. • Kształcenie praktyczne uczniów szkół zawodowych, w tym we współpracy z pracodawcami, tj. organizacja staży, praktyk, kwalifikacyjnych kursów zawodowych;

- Wyrównywanie szans edukacyjnych, w tym w szczególności dla uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji;
- Wsparcie jakości nauczania przedmiotów ścisłych, m.in. poprzez wykorzystanie metod eksperymentu w edukacji;
- Wsparcie cyfryzacji szkoły lub placówki w zakresie organizacyjnym lub procesowym lub w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów lub kadry, w tym rozwój umiejętności korzystania z mediów, umiejętność korzystania z nowoczesnych narzędzi IT w procesie edukacji, cyberbezpieczeństwo;
- Indywidualizacja podejścia do ucznia, w tym z niepełnosprawnościami;
- Wsparcie ogólnodostępnych szkół w prowadzeniu skutecznej edukacji włączającej:
 - bezpośrednie wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - podnoszenie kompetencji kadr pedagogicznych m.in. w zakresie pedagogiki specjalnej,
 - współpraca/partnerstwo z innymi placówkami, w tym ze szkołami specjalnymi i/lub organizacjami pozarządowymi w celu integracji uczniów, rodziców i nauczycieli oraz wymiany doświadczeń i dostosowania szkół do potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - wdrożenie szkół i placówek kształcenia zawodowego do pełnienia roli lokalnego centrum integracji i włączenia.
- Wsparcie działań związanych z edukacją ekologiczną dla uczniów i nauczycieli, w tym wiedza o klimacie i ochronie środowiska, współpraca szkół z pracodawcami w zakresie nowych zielonych zawodów;
- Doskonalenie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia zawodowego, w tym we współpracy z uczelniami, przedsiębiorcami i pracodawcami;
- Doradztwo zawodowe w ramach kształcenia zawodowego dla uczniów, nauczycieli oraz osób dorosłych;
- Coaching, tutoring, superwizja w pracy nauczyciela, psychologa, pedagoga i doradcy zawodowego zatrudnionych w szkole;

- Wsparcie jakości kształcenia zawodowego, w tym szkolnictwa branżowego poprzez rozwijanie współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, o charakterze strategicznym i praktycznym z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami, a także uczelniami wyższymi i instytucjami rynku pracy oraz upowszechnianie nauczania w miejscu pracy;
- Dostosowanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy, w tym z uwzględnieniem elastycznych rozwiązań (np. kształcenie na odległość) obejmujące m.in.:
 - kształcenie zawodowe (prowadzone w szkołach policealnych) kadr na potrzeby systemu opieki zdrowotnej (działania będą dotyczyły wyłącznie kształcenia przeddyplomowego zgodnego z odpowiednimi regulacjami prawnymi w tym zakresie);
 - kształcenie podyplomowe kadr medycznych i niemedycznych (z wyłączeniem kształcenia specjalizacyjnego, które jest koordynowane przez MZ);
 - ustawiczny rozwój zawodowy osób wykonujących regulowane ustawowo
 - zawody medyczne (działania będą zgodne z odpowiednimi regulacjami prawnymi dotyczącymi zawodów mających zastosowanie w ochronie zdrowia).
- Wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień, zainteresowań uczniów poza edukacją formalną;
- Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców przeciwdziałające skutkom izolacji, zaburzeniom behawioralnym oraz psychicznym, a także podnoszenie kwalifikacji psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach;
- Wspieranie aktywności fizycznej i wiedzy nt. zdrowego trybu życia, w szczególności w odniesieniu do uczniów z grup w niekorzystnej sytuacji, w tym zajęcia nt. zdrowej diety, higieny cyfrowej, radzenia sobie ze stresem, budowania relacji i kompetencji społecznych oraz zajęcia sportowe, związane z

	<p>wyrównywaniem szans/nadrabianiem zaległości po pandemii i nauce zdalnej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dojazdy do szkół i placówek kształcenia zawodowego dla uczniów z obszarów zmarginalizowanych i o obniżonej mobilności w celu podniesienia dostępu do edukacji wysokiej jakości; • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji; • Inicjatywa ALMA.
<i>Zakres</i>	<p>Celem działań jest podniesienie jakości nauczania w placówkach ponadpodstawowej edukacji zawodowej z terenu Subregionu Północnego Opolszczyzny poprzez poszerzanie oferty edukacyjnej (m.in. doradztwo zawodowe, coaching i tutoring, staże) i dostosowywanie jej do potrzeb rynku pracy (współpraca z pracodawcami).</p>

Projekty powiązane:

- „Opolskie szkolnictwo zawodowe i szkolenia dorosłych dla rynku pracy etap II”, Opolskie Centrum Edukacji,
- „Kształcimy fachowców na lokalny rynek pracy”, Powiat Namysłowski (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 9.2),
- „Kształcimy kompleksowo i nowocześnie”, Powiat Oleski (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 9.2),
- „Szkolimy zawodowo w Powiecie Oleskim”, Powiat Oleski (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 9.2),

	Kierunek działań 1.2: Nowoczesny system edukacji publicznej
	OBSZAR: Wsparcie w procesie indywidualnej pracy z uczniami
	FEO działanie 5.10 Edukacja włączająca

<i>Obszar wsparcia</i>	Wsparcie dzieci i młodzieży w celu przeciwdziałania negatywnym zachowaniom społecznym i eliminacja barier edukacyjnych
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpośrednie wsparcie dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w ramach edukacji włączającej w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> – zapewnienia pełnego dostępu do edukacji ogólnodostępnej, w tym w szczególności wsparcie dla dzieci i uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym i niedostosowanych społecznie m.in. poprzez zapewnienie usług asystenckich, nauczania wspomaganego, – wsparcia psychologicznego dla dzieci i uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym, będących w sytuacji kryzysowej bądź traumatycznej, adaptujących się w nowym środowisku, mających za sobą niepowodzenia edukacyjne, w tym wsparcie z zakresu radzenia sobie ze stresem, przeciwdziałania negatywnym skutkom izolacji społecznej, depresji, zaburzeniom lękowym, samobójstwom czy uzależnieniom behawioralnym, – wsparcia dzieci i uczniów wybitnie uzdolnionych, szczególnie z grup w niekorzystnej sytuacji, m.in. z rodzin o niskim statusie społeczno-ekonomicznym, mieszkających na obszarach zmarginalizowanych i/lub wiejskich, z rodzin migranckich i społeczności romskiej. • Wdrażanie i upowszechnianie: <ul style="list-style-type: none"> – wypracowanego w ramach PO WER Modelu Dostępnej Szkoły (MDS) w celu poprawy dostępności szkół podstawowych poprzez eliminowanie barier w różnych obszarach: architektonicznym, technicznym, edukacyjno-społecznym, związanym z organizacją, procedurami i zatrudnieniem oraz kompetencjami kadry.

	<ul style="list-style-type: none"> – standardów pracy i usług asystenta ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami (ASPE), wypracowanych w ramach projektu „Asystent ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych - pilotaż” w przedszkolach i szkołach, – zasad projektowania uniwersalnego w nauczaniu (ULD – universal learning design). • Podnoszenie kompetencji kadr pedagogicznych (kursy, szkolenia, studia, doradztwo) w zakresie edukacji włączającej, w tym m.in. kształcenie w ramach pedagogiki specjalnej; • Współpraca i inicjatywy z zakresu edukacji włączającej, mające na celu umożliwienie integracji dzieci i uczniów, wymianę doświadczeń i dostosowanie szkół/przedszkoli do potrzeb uczniów ze SPE, w tym z zaangażowaniem organizacji pozarządowych (np. szkoła podstawowa z terenów wiejskich ze szkołą miejską, szkoła zawodowa z uczelnią, szkoła ogólnodostępna ze szkołą specjalną); • Wdrożenie szkół i placówek do pełnienia roli lokalnego centrum integracji i włączenia; • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do realizacji działań na rzecz edukacji włączającej.
<i>Zakres</i>	<p>Projekt zakłada przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom alienacji poprzez wdrożenie działań profilaktycznych w zakresie zachowań społecznych wśród dzieci i młodzieży w naturalnym środowisku. Wdrażanie edukacji włączającej ma za zadanie wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkich uczniów, nie tylko tych z trudnościami w nauce, czy z niepełnosprawnościami, ale także wspieranie i rozwijanie tych, które wykazują szczególne zdolności i talenty. Każdy uczeń zasługuje na indywidualne podejście i wsparcie, które pozwoli mu rozwijać i wykorzystać w pełni swój potencjał.</p> <p>Przedsięwzięcia obejmują między innymi różne formy wsparcia psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców, a także podnoszenie kwalifikacji wychowawców, psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach.</p>

Projekty powiązane:

- „Profilaktyka zachowań społecznych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami i niedostosowanych społecznie”, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu,

	Kierunek działań 1.2: Nowoczesny system edukacji publicznej
	OBSZAR: Identyfikacja i przeciwdziałanie zagrożeniom społecznym
	FEO Działanie 6.8 Profilaktyka zachowań społecznych

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój edukacji i świadomości społecznej w kierunku rozpoznawania i przeciwdziałania niepożądanym zrachowaniom społecznym
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Usługi interwencji kryzysowej oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie obejmujące m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ○ a) tworzenie i rozwój ośrodków interwencji kryzysowej i punktów interwencji kryzysowej, ○ b) zapewnienie dostępu do usług dla osób w sytuacjach kryzysowych (w tym m.in. poradnictwo psychologiczne, poradnictwo socjalne, konsultacje z terapeutą, psychoterapia, grupy wsparcia, konsultacje prawne, telefony zaufania/ telefoniczna interwencja kryzysowa, mieszkania interwencyjne lub inne miejsca noclegowe). • Profilaktyka zachowań społecznych dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym, w związku z uzależnieniami, przemocą w rodzinie, negatywnymi skutkami izolacji społecznej, itp.; • Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży i rodziców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym grupy wsparcia, wsparcie rówieśnicze; • Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych; • Wsparcie infrastruktury poradni/gabinetów psychologiczno-pedagogicznych, w tym mobilnych sal do integracji sensorycznej; • Kompleksowa integracja dzieci i młodzieży wymagającej resocjalizacji i reintegracji, w tym przebywającej w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych;

	<ul style="list-style-type: none"> • Działania na rzecz zapewnienia osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprawy kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze jako instrument kierowany głównie do dzieci oraz do dzieci z rodzinami i opiekunami w celu wzmacniania więzi, realizowany jedynie jako element kompleksowego projektu dot. włączenia społecznego; • Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej; • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; • Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu poprzez wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii.
Zakres	<p>Dynamika zmian społecznych szczególnie dotyka najłabszych członków społeczności: dzieci i osoby starsze, które nie radzą sobie z otaczającą rzeczywistością i zagrożone są wykluczeniem oraz izolacją. Profilaktyka społeczna ma służyć przeciwdziałaniu tego typu sytuacjom i niwelować ryzyka. Jest to jednak proces złożony, który musi być prowadzony na wielu płaszczyznach i obejmować różne sfery życia jednostek i całych społeczności. Właściwie realizowana profilaktyka może znacząco zniwelować ryzyko pojawiania się niekorzystnych zjawisk w społeczeństwie, tym samym zmniejszając zapotrzebowania na wsparcie, na przykład w formie opieki społecznej. W ten sposób nie tylko możemy zmniejszyć koszty związane z przywracaniem osób wykluczonych do społeczeństwa, ale jednocześnie budujemy bardziej zrównoważoną i odporną społeczność, która dzięki współpracy jest lepiej przygotowana do radzenia sobie z wyzwaniami.</p>

Projekty powiązane:

- „Profilaktyka zachowań społecznych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami i niedostosowanych społecznie”, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu,

	Kierunek działań 1.3: Dostępna i skuteczna administracja publiczna
	OBSZAR: Jakość usług administracji
	FEO działanie 1.4 Cyfryzacja i e-usługi

<i>Obszar wsparcia</i>	Podniesienie jakości e-usług świadczonych przez administrację publiczną na terenie Subregionu
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Usługi w zakresie e-zdrowia, w tym telemedycyna i e-administracji, w tym e-platformy; • tworzenie i wprowadzanie mobilnych aplikacji do realizacji i wspomagania cyfrowych usług publicznych; • Cyberbezpieczeństwo; • Rozwój infrastruktury danych przestrzennych; • Transformacja cyfrowa administracji pub., w tym jednostek służby zdrowia; • Digitalizacja i udostępnianie zasobów naukowych, kulturowych i administracji; • Cyfryzacja procesów wewnątrz sektora administracji publicznej, w tym zakup sprzętu i oprogramowania (jako element projektu).
<i>Zakres</i>	Zakłada się poprawę dostępu do nowoczesnych i przyjaznych dla użytkownika/mieszkańca obszaru Subregionu e-usług publicznych w celu poprawy efektywności i jakości działań świadczonych przez administrację publiczną. W tym celu rozwijany będzie system nowych e-usług publicznych, przeprowadzane zostaną szkolenia dla pracowników, a uzupełnieniem tych działań będzie zakup odpowiedniego sprzętu komputerowego i oprogramowania.

Projekty powiązane:

- "Projekt grantowy CYFROWA GMINA", Gmina Wołczyn (Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Działanie 5.1.),
- „Cyfrowa Gmina”, Gmina Namysłów (Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Działanie 5.1),
- „Cyfrowa Gmina”, Gmina Świerczów (Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Działanie 5.1),
- "Cyfrowy powiat", Powiat Namysławski (Polska Cyfrowa),
- "Poprawa bezpieczeństwa IT w Starostwie Powiatowym w Oleśnie", Powiat Oleski (Cyberbezpieczny samorząd),

- „Elektroniczne usługi publiczne - e-administracja dla Gminy Kluczbork, Powiatu Kluczborskiego i Powiatu Oleskiego”, Powiat Kluczborski (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 10.3),
- „Wzrost jakości usług administracyjnych w Kluczborku, Kędzierzynie-Koźlu, Namysłowie, Prudniku”, Gmina Kluczbork (Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, działanie 2.18),

	Kierunek działań 1.3: Dostępna i skuteczna administracja publiczna
	OBSZAR: Rozbudowa infrastruktury internetowej

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje w rozwój infrastruktury dostępu do szerokopasmowego Internetu
<i>Zakres</i>	<p>Działania obejmują inwestycje w rozwój infrastruktury dostępu do szerokopasmowego Internetu dla mieszkańców Subregionu Północnego.</p> <p>W efekcie umożliwi to przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu oraz poprawi możliwość korzystania z e-usług oferowanych przez instytucje publiczne.</p>

	Kierunek działań 1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych
	OBSZAR: Usługi zdrowotne
	FEO Działanie 7.1 Usługi zdrowotne i społeczne oraz opieka długoterminowa

<i>Obszar wsparcia</i>	Poprawa jakości usług świadczonych przez placówki ochrony zdrowia na terenie Subregionu
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój usług środowiskowych w Centrach Zdrowia Psychicznego i innych formach środowiskowego wsparcia psychicznego dla dorosłych; • Opieka długoterminowa, paliatywna i hospicyjna osób starszych i z niepełnosprawnościami w formie zdeinstytucjonalizowanej, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – rehabilitacja ruchowa, psychiatryczna i logopedyczna, – świadczenia terapeutyczne, – kontynuacja leczenia farmakologicznego i dietetycznego, – długotrwała opieka pielęgnarska, – usługi zdrowotne świadczone w Dziennych Domach Opieki Medycznej. • Wsparcie personelu/kadr systemu ochrony zdrowia poprzez tzw. system zachęt (m.in.: dodatek mieszkaniowy, refundacja kosztów przeprowadzki, udział w konferencjach, staże); • Poprawa ogólnej wydajności usług medycznych świadczonych w placówkach ochrony zdrowia, w tym w POZ/AOS i szpitalach (m.in. w zakresie wdrażania standardów dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, zatrudnienie koordynatora zdrowia); • Poprawa dostępu do usług zdrowotnych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami poprzez wdrożenie rozwiązań regionalnych z zakresu telemedycyny – jako element projektu; • Usługi dowozu dla osób o ograniczonej mobilności m.in. w celu zapewnienia podstawowych potrzeb życiowych (door to door).
<i>Zakres</i>	Celem podejmowanych działań jest wsparcie placówek ochrony zdrowia w zakresie jakości oferowanych usług, w tym wdrażanie nowych standardów, podnoszenie kwalifikacji personelu oraz doposażenie w specjalistyczny sprzęt.

<i>Obszar wsparcia</i>	Realizacja programów zdrowotnych dla mieszkańców w zakresie profilaktyki i badań medycznych
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja profilaktyki i zabiegów medycznych na potrzeby diagnostyki w ramach regionalnych programów zdrowotnych w zakresie chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu.
<i>Zakres</i>	Celem podejmowanych działań jest zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Subregionu, jak również zwiększenie dostępności usług medycznych.

Projekty powiązane:

- „Realizacja programów zdrowotnych skierowanych do dzieci” Województwo Opolskie,

	Kierunek działań 1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych
	OBSZAR: Usługi społeczne dla osób starszych i z niepełnosprawnościami
	FEO Działanie 7.1 Usługi zdrowotne i społeczne oraz opieka długoterminowa

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój usług wspierających dla osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz wymagających wsparcia
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Opieka długoterminowa w formie zdeinstytucjonalizowanej, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – usługi opiekuńcze i asystenckie, w tym dowożenie posiłków (jako element projektu), – usługi w rodzinnym domu pomocy, o którym mowa w Ustawie o pomocy społecznej, – usługi w ośrodkach wsparcia, o których mowa w Ustawie o pomocy społecznej, o ile liczba miejsc całodobowego pobytu w tych ośrodkach nie jest większa niż 8, – usługi w gospodarstwach opiekuńczych w formie pobytu dziennego lub całodobowego, o ile liczba miejsc pobytu całodobowego w tych gospodarstwach nie jest większa niż 8, – wsparcie psychologiczne i wytchnieniowe dla opiekunów faktycznych, – inne działania umożliwiające pozostanie grupy docelowej w społeczności lokalnej, jako element uzupełniający projektu, np. mieszkania adaptowalne, likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, zwiększenie dostępu do sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego poprzez tworzenie wypożyczalni sprzętu, w tym szkolenia/doradztwo dot. nauki ich obsługi i wykorzystania. • Wdrożenie teleopieki – jako element projektu; • Usługi dowozu dla osób o ograniczonej mobilności m.in. w celu zapewnienia podstawowych potrzeb życiowych (door to door), jako element projektu;

	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępu do mieszkań o charakterze wspomaganym/ treningowym dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu; • Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej, w tym w szczególności dla pracowników opieki długoterminowej; • Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji placówek całodobowych, polegające na realizowaniu (w oparciu o posiadane zasoby) działań poza dotychczasowymi zadaniami, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – form wsparcia dziennego i środowiskowego oraz stacjonarnej opieki krótkoterminowej nie dłużej niż 60 dni w roku kalendarzowym (wyłącznie jako opieka wytchnieniowa), – mieszkalnictwa wspomaganego, – podnoszenia i zmiany kompetencji i kwalifikacji pracowników, – wsparcia procesu usamodzielniania osób przebywających w placówkach całodobowych oraz działań zapobiegających umieszczeniu osób w placówkach całodobowych (asystentura osobista, kręgi wsparcia itp.).
<i>Zakres</i>	<p>Celem działań jest poszerzenie usług wspierających osoby starsze oraz niesamodzielne poprzez poszerzenie oferty usług dostosowanej do potrzeb podopiecznych (ze szczególnym uwzględnieniem usług środowiskowych). Dzięki temu nie tylko podniesie się jakość świadczonych usług, ale także staną się one bardziej dostępne dla potrzebujących mieszkańców Subregionu. Jako działania uzupełniające realizowane będą szkolenia dla pracowników w celu podniesienia ich kompetencji. Realizacja projektu wpłynie na zwiększenie zaangażowania seniorów w życie społeczności lokalnej i Subregionu oraz zwiększenie dostępności do infrastruktury dostosowanej do potrzeb wskazanych grup.</p>

Projektu powiązane:

- "Korpus Wsparcia Seniorów Świerczów - pomoc i opaska dla seniora 2023", Gmina Świerczów", (budżet państwa),
- „NieSamiDzielni - rozwój usług społecznych oraz wspierających osoby niesamodzielne”, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 8.1),

	Kierunek działań 1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych
	OBSZAR: Uzupelniające usługi społeczne dla osób niesamodzielnych
	FEO Działanie 7.1 Usługi zdrowotne i społeczne oraz opieka długoterminowa

<i>Obszar wsparcia</i>	Budowa potencjału obywatelskiego i rozwój oferty Centrów Usług Społecznych na obszarze Subregionu dla wzmocnienia systemu zabezpieczenia społecznego
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego do świadczenia usług społecznych i zdrowotnych; • Tworzenie i rozwijanie Centrów Usług Społecznych (CUS), jako element działań na rzecz rozwoju usług społecznych i zdrowotnych; • Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu poprzez wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii;
<i>Zakres</i>	W celu poprawy jakości i zakresu usług społecznych i zdrowotnych oferowanych dla społeczności lokalnej realizowane będą działania zmierzające do wzmocnienia systemu zabezpieczenia i opieki społecznej zarówno poprzez wsparcie trzeciego sektora jak i poszerzanie oferty Centrów Usług Społecznych.

Projekty powiązane:

- „Usługi społeczne realizowane w ramach Centrów Usług Społecznych”, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu,

<i>Obszar wsparcia</i>	Organizacja dowozu osób o ograniczonej mobilności
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Usługi dowozu dla osób o ograniczonej mobilności m.in. w celu zapewnienia podstawowych potrzeb życiowych (door to door), jako element działań na rzecz rozwoju usług społecznych lub zdrowotnych;
<i>Zakres</i>	Jako element działań na rzecz rozwoju usług społecznych i zdrowotnych planuje się organizację dowozu dla osób o

	ograniczonej mobilności w celu zapewnienia im dostępu do opieki.
--	--

Projekty powiązane:

- „Zakup autobusu dostosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych w Gminie Namysłów”, Gmina Namysłów (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych),

	Kierunek działań 1.4: Wzmacnianie potencjału społeczności lokalnych
	OBSZAR: Wsparcie rodzin
	FEO Działanie 6.7 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój oferty wsparcia rodzin w trudnej sytuacji życiowej
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze poprzez usługi w ramach działań profilaktycznych, takie jak: <ul style="list-style-type: none"> – asystentura rodzinna, – rodziny wspierające, – konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, w tym prawno-obywatelskie, – terapia i mediacja, – usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, – organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych grupami wsparcia lub grupami samopomocowymi. • Wsparcie preadopcyjne (np. diagnostyczne, szkoleniowe, doradcze) i postadopcyjne (np. diagnostyczne, rehabilitacyjne, terapeutyczne psychologiczne); • Wsparcie pieczy zastępczej, w tym wsparcie procesu deinstytucjonalizacji, poprzez m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego do 8, – usługi aktywnej integracji, w szczególności o charakterze społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej skierowane do osób będących w pieczy zastępczej, – usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym skierowane do osób będących w pieczy zastępczej w wieku powyżej 15 roku życia, w tym podnoszenie kwalifikacji i kompetencji niezbędnych na rynku pracy

	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa dostępu do mieszkań o charakterze wspomagany/treningowym dla osób opuszczających pieczę zastępczą, – kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego oraz doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w ramach działań prowadzących do tworzenia rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, – działania edukacyjno-informacyjne w zakresie propagowania idei pieczy zastępczej oraz promowania idei rodzicielstwa zastępczego (jako element wsparcia). <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępu do mieszkań o charakterze wspomagany/treningowym dla osób opuszczających pieczę zastępczą; • Kompleksowe wsparcie osób usamodzielnianych i opuszczających pieczę zastępczą, w tym poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie opiekunów/ asystentów usamodzielniania, – budowanie kręgów wsparcia, – mieszkania wspomagane/treningowe/ – mieszkania ze wsparciem/z usługami, – metodę „usamodzielniania na próbę” (polegającą na wsparciu osoby w doświadczaniu samodzielnego życia poza pieczę zastępczą, z możliwością powrotu do pieczy, albo w sytuacji kryzysu albo żeby w bardziej dojrzały sposób budować plan na usamodzielnienie, może obejmować m.in. pobyt w mieszkaniu wspomagany/treningowym lub dofinansowanie najmu mieszkania, wsparcie związane z poszukiwaniem pracy, wsparcie opiekunów/asystentów usamodzielnienia). • Usługi dla dzieci i młodzieży wymagających wsparcia, przebywających w rodzinach oraz w różnego rodzaju instytucjach całodobowych (z zastrzeżeniem braku finansowania dla samych placówek świadczących opiekę instytucjonalną) np. usługi realizowane w placówkach wsparcia dziennego.
--	---

- Usługi interwencji kryzysowej oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie obejmujące m.in.:
 - tworzenie i rozwój ośrodków interwencji kryzysowej i punktów interwencji kryzysowej,
 - zapewnienie dostępu do usług dla osób w sytuacjach kryzysowych (w tym m.in. poradnictwo psychologiczne, poradnictwo socjalne, konsultacje z terapeutą, psychoterapia, grupy wsparcia, konsultacje prawne, telefony zaufania, mieszkania interwencyjne).
- Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, młodzieży i rodziców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym grupy wsparcia, wsparcie rówieśnicze;
- Działania na rzecz zapewnienia osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprawy kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w kulturze jako instrument kierowany głównie do dzieci oraz ich rodzin i opiekunów w celu wzmocnienia więzi, realizowany jedynie jako element projektu dot. włączenia społecznego:
 - animacja kulturalna w środowisku lokalnym (np.: tematyczne pikniki integracyjne, warsztaty hobbistyczne),
 - udział w formach proponowanych przez instytucje i organizacje społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym z zakresu aktywizacji społeczno-kulturalnej tj. w świetlicach, domach kultury, bibliotekach, stowarzyszeniach oraz innych inicjatywach lokalnych,
 - uczestnictwo w formach proponowanych przez instytucje kultury, rekreacji i innych form spędzania czasu wolnego w regionie,
 - alternatywne formy spędzania czasu wolnego (np.: zespoły pieśni, tańca, kluby sportowe, wolontariat).
- Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług społecznych;
- Budowanie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;

	<ul style="list-style-type: none"> • Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu poprzez wzmacnianie świadomości w zakresie konieczności oszczędnego korzystania z energii.
<i>Zakres</i>	<p>Celem działań będzie wsparcie i rozwój rozwiązań w zakresie wspierania rodzin, szczególnie znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej lub przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze. Przyczyni się to do zmniejszenia zagrożenia występowania wykluczenia społecznego, które bardzo często ma swoje podłoże już na wczesnym etapie rozwoju dziecka w związku z pojawiającymi się dysfunkcjami i patologiami w domu rodzinnym.</p>

Projekty powiązane:

- „Bliżej rodziny i dziecka - wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej”, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu,

Cel strategiczny 2: Konkurencyjna i zdywersyfikowana gospodarka Subregionu

Kierunek działań 2.1: Wysoki poziom spójności i dostępności transportowej
OBSZAR: Mobilność
FEO Działanie 4.2 Mobilność mieszkańców (obszar poza MOF)

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój infrastruktury dla użytkowników niezmotoryzowanych
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktura dla użytkowników niezmotoryzowanych, taka jak np. drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe, czy ścieżki dla pieszych, m.in. połączenia pierwszej/ostatniej mili z transportem publicznym wraz z infrastrukturą towarzyszącą jako element projektu.
<i>Zakres</i>	<p>Na obszarze Subregionu realizowane będą inwestycje w rozwój sieci dróg rowerowych stanowiących alternatywę dla ruchu zmotoryzowanego. W ramach prowadzonych działań tworzone będą nowe trasy (ze szczególnym uwzględnieniem odcinków stanowiących połączenia z transportem publicznym i punktami przesiadkowymi), modernizowane będą odcinki już istniejące (w.in. w celu poprawy bezpieczeństwa i komfortu użytkowników ruchu) oraz rozwijana będzie infrastruktura pomocnicza. Celem działań będzie między innymi zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych emitowanych do atmosfery przez pojazdy silnikowe.</p> <p>Rozbudowana sieć połączeń rowerowych wpłynie także na poprawę skomunikowania Subregionu.</p>

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój transportu publicznego na terenie Subregionu w celu poprawy skomunikowania wszystkich obszarów
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Pojazdy niskoemisyjne lub zeroemisyjne spełniające kryteria „pojazdów czystych” w rozumieniu dyrektywy 2009/33/WE. • Infrastruktura transportu publicznego, taka jak np. przystanki autobusowe i kolejowe, zatoki autobusowe, zajezdnie autobusowe, węzły przesiadkowe oraz infrastruktura do ładowania/tankowania pojazdów bezemisyjnych. • Obiekty P&R – lokalizacja obiektów „park&ride” objętych wsparciem będzie zapewniała integrację z publicznym transportem zbiorowym. W miastach pow. 50 tys.

	mieszkańców wsparcie dla tych obiektów będzie możliwe pod warunkiem ich zlokalizowania poza obszarem funkcjonalnego śródmieścia, wyznaczonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
<i>Zakres</i>	W celu zapewnienia lepszej komunikacji na obszarze Subregionu realizowane będą działania mające na celu poprawę funkcjonowania transportu publicznego, szczególnie poprzez rozwój infrastruktury (m.in. przestanki, zatoki, węzły przesiadkowe) oraz zakup nisko- lub zeroemisyjnego taboru. Przy węzłach przesiadkowych tworzone będą obiekty typu „Park&Ride” zapewniające integrację różnych środków transportu (w tym publicznego i niezmotoryzowanego).

<i>Obszar wsparcia</i>	Wsparcie rozwoju infrastruktury ładowania pojazdów zeroemisyjnych
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych indywidualnych.
<i>Zakres</i>	Działania przewidują budowę infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych indywidualnych zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp wszystkich użytkowników. W ten sposób promowane będzie większe wykorzystanie pojazdów napędzanych silnikami nisko- i zeroemisyjnymi, co wpłynie bezpośrednio na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i poprawę jakości powietrza w Subregionie.

Projekty powiązane:

- "Realizacja strategii niskoemisyjnych na obszarze Subregionu Północnego Województwa Opolskiego", Powiat Kluczborski (Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 3.1.1);
- „Budowa ścieżek rowerowych”, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Opolu,
- „Opolskie na rowery – przygotowanie i realizacja koncepcji rozwoju ścieżek rowerowych w województwie opolskim wraz z kampanią edukacyjną”, Województwo Opolskie,
- „Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy”, Województwo Opolskie,

Kierunek działań 2.1: Wysoki poziom spójności i dostępności transportowej
OBSZAR: Zrównoważony transport miejski (MOF)
FEO Działanie 3.1 Mobilność miejska (obszar MOF)

<i>Obszar wsparcia</i>	Budowa i przebudowa infrastruktury transportu na terenach miejskich
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa i przebudowa infrastruktury transportu miejskiego, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ○ centra przesiadkowe, ○ obiekty P&R (wyłącznie na obrzeżach miast), B&R, ○ niskoemisyjny i zeroemisyjny tabor autobusowy, ○ inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast (ciągi piesze, wspólny bilet, przejścia dla pieszych, azyle dla pieszych), ○ przystanki, wysepki, infrastruktura punktowa służąca poprawie jakości publicznego transportu miejskiego. • Zaplecze techniczne do obsługi taboru, modernizacja zajezdni autobusowych wraz z infrastrukturą do ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych jedynie jako element projektu dot. zakupu taboru autobusowego. • Inwestycje w infrastrukturę drogową transportu publicznego (np. buspasy, przebudowa skrzyżowań w celu ułatwienia oraz/lub nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu: pasy skrętów dla autobusów, śluzy na skrzyżowaniach, infrastruktura drogową przy pętlach autobusowych, stacjach kolejowych lub obiektach P&R, B&R wraz z odcinkami dróg łączących je bezpośrednio z drogami miejskimi, budowa/przebudowa kanalizacji teletechnicznej, wyposażenie dróg i ulic w niezbędne obiekty i urządzenia drogowe służące bezpieczeństwu ruchu pojazdów transportu publicznego) – jako element projektu. • Inwestycje (budowa, rozbudowa) związane z systemami zarządzania ruchem (ITS). • Inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym i drogowym, jako element projektu związanego z infrastrukturą transportową.
<i>Zakres</i>	Na obszarach miejskich Subregionu realizowane będą inwestycje mijające na celu rozwój proekologicznych rozwiązań systemu transportu publicznego podnoszących jego efektywność oraz atrakcyjność dla mieszkańców. Dzięki zrównoważonej mobilności miejskiej ograniczeniu ulegnie emisja gazów cieplarnianych

	<p>pochodzących z transportu, co przełoży się na podniesienie jakości życia i zdrowia mieszkańców. Inwestycje obejmować będą takie działania jak budowa centrów przesiadkowych, obiektów P&R, infrastruktury drogowej (w tym rozwiązania nadające priorytet transportowi publicznemu) oraz punktowa, jak również energooszczędne oświetlenie uliczne i drogowe.</p> <p>Poprawa dostępności transportowej Subregionu ma kluczowe znaczenie dla mieszkańców oraz działających na jego terenie podmiotów gospodarczych. W związku z dużym udziałem transportu autobusowego, należy dbać o nowoczesny tabor, umożliwiający zarówno komfortowe podróżowanie, jak i ograniczanie jego negatywnego wpływu na środowisko poprzez zmniejszenie emisji liniowej gazów cieplarnianych, co będzie przekładać się na poprawę jakości powietrza. Główne wsparcie w ramach projektu nakierowane będzie na zakup bezemisyjnego i niskoemisyjnego taboru autobusowego na potrzeby oraz rozbudowę infrastruktury obsługującej flotę, której funkcjonowanie zakłada zastosowanie rozwiązań proekologicznych.</p>
--	---

<i>Obszar wsparcia</i>	Budowa, modernizacja i oznakowanie dróg rowerowych na obszarach miejskich
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa i przebudowa infrastruktury transportu miejskiego, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ○ drogi rowerowe, ciągi pieszo-rowerowe w obszarze funkcjonalnym miast – w przypadku łączenia miejscowości przebieg drogi rowerowej na obszarze wiejskim musi być uzasadniony połączeniem drogi rowerowej z dojazdem do miejsca pracy, nauki, usług lub centrum przesiadkowego; wsparcie przeznaczone będzie również na infrastrukturę towarzyszącą taką jak: stojaki, wiaty rowerowe, stacje samoobsługowej naprawy rowerów - jako element projektu,
<i>Zakres</i>	Działania zakładają budowę i przebudowę infrastruktury rowerowej (drogi rowerowe wraz z infrastrukturą towarzyszącą) na obszarach miejskich Subregionu MOF w celu zwiększenia udziału transportu niezmotoryzowanego, a przez to ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. W pierwszej kolejności realizowane będą inwestycje zapewniające połączenie drogi rowerowej z dojazdem do miejsca pracy, nauki, usług lub centrum przesiadkowego.

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój systemu stacji ładowania pojazdów bezemisyjnych
------------------------	---

<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów bezemisyjnych indywidualnych, zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp wszystkich użytkowników.
<i>Zakres</i>	Projekt obejmuje budowę infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych indywidualnych zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp wszystkich użytkowników.

<i>Obszar wsparcia</i>	Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie znaczenia zrównoważonej mobilności miejskiej
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> Działania info-promo i edukacyjne podnoszące świadomość mieszkańców i władz w zakresie propagowania i promocji korzystania z transportu zbiorowego i niezmotoryzowanego oraz bezpieczeństwa korzystania z niego – jako element projektu.
<i>Zakres</i>	Dopełnieniem działań inwestycyjnych związanych z rozwojem infrastruktury komunikacyjnej będzie prowadzenie kampanii informacyjnej dla mieszkańców Subregionu (uczniów i osób dorosłych) związanej z szeroko pojętą zrównoważoną mobilnością, mającą na celu zmianę zachowań komunikacyjnych na bardziej ekologiczne, w trosce o stan środowiska i powietrza.

<i>Obszar wsparcia</i>	Zapewnienie adekwatności i aktualności dokumentów planistycznych w obszarze zrównoważonej mobilności miejskiej
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja działań związanych z przygotowaniem i aktualizacją planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP)
<i>Zakres</i>	W celu skutecznego realizowania polityki komunikacyjnej na obszarach miejskich Subregionu niezbędne jest posiadanie aktualnych i adekwatnych dokumentów planistycznych opartych na aktualnych danych. W związku z powyższym przewiduje się aktualizacje i bieżący monitoring opracowanych planów zrównoważonej mobilności miejskiej (SUMP).

Projekty powiązane:

- "Realizacja strategii niskoemisyjnych na obszarze Subregionu Północnego Województwa Opolskiego", Powiat Kluczborski (Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 3.1.1), Województwo Opolskie,
- „Opolskie na rowery – przygotowanie i realizacja koncepcji rozwoju ścieżek rowerowych w województwie opolskim wraz z kampanią edukacyjną”, Województwo Opolskie,

- „Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy”, Województwo Opolskie,
- „Budowa obwodnicy miasta Kluczborka od ronda na drodze powiatowej DP 1321 O do ronda na DK 42 ul. Byczyńska w Kluczborku (ostatni etap)” Gmina Kluczbork (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 6.1),
- "Przebudowa i remont infrastruktury drogowej na terenie gminy Wołczyn", Gmina Wołczyn (Rządowy Fundusz Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych),
- "Przebudowa drogi powiatowej nr 1129 O na odcinku Ligota Książęca – Biestrzykowice", Powiat Namysłowski (Polski Ład),
- "Remont drogi dla pieszych, przejść dla pieszych i jezdni drogi powiatowej nr 1916 O – ul. Fabryczna w Praszcze", Powiat Oleski (Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg),

Kierunek działań 2.2: Rozwinięta przedsiębiorczość
OBSZAR: Wsparcie przedsiębiorczości

<i>Obszar wsparcia</i>	Działania wspierające rozwój przedsiębiorczości obszarze Subregionu Północnego
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie współpracy gospodarczej MŚP w wymiarze krajowym i międzynarodowym; • Promocja gospodarcza MŚP, w tym udział w wydarzeniach krajowych i międzynarodowych, m.in. misjach/targach; • Rozwijanie kompetencji IOB w celu uzyskania akredytacji i świadczenie profesjonalnych usług; • Stworzenie sieci podmiotów oferujących wsparcie dla osób prowadzących działalność gospodarczą oraz rozpoczynających działalność.
<i>Zakres</i>	Celem projektu jest wsparcie przedsiębiorczości oraz zachęcanie i ułatwianie mieszkańcom podejmowania własnej działalności gospodarczej. W tym celu przewiduje się wsparcie i tworzenie IOB świadczących usługi doradcze na rzecz przedsiębiorców oraz osób zainteresowanych założeniem własnej firmy.

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój atrakcyjnych terenów inwestycyjnych
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Promocja gospodarcza MŚP, w tym udział w wydarzeniach krajowych i międzynarodowych, m.in. misjach/targach;
<i>Zakres</i>	Celem podejmowanych działań będzie tworzenie i promocja atrakcyjnych terenów pod inwestycje na obszarze Subregionu. Ma to zachęcić potencjalnych inwestorów do lokacji swojej działalności gospodarczej w Północnej Opolszczyźnie, co wpłynie na rozwój gospodarczy i poprawi jakość rynku pracy.

Projekty powiązane:

- „Wsparcie innowacyjności MŚP Subregionu Kluczbork-Namysłów-Olesno”, Powiat Kluczborski (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 2.3),
- „Opolskie innowacyjne”, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki,
- „Internacjonalizacja i promocja województwa opolskiego”, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki,

- „Opolskie konkurencyjne”, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki,
- „Programy rozwojowe dla MŚP”, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki,
- „Wzmocnienie potencjału inwestycyjnego Subregionu Północnego poprzez uzbrojenie wyodrębnionej części Oleskich terenów inwestycyjnych”, Gmina Olesno (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 2.2),

Kierunek działań 2.3: Rozwinięta i różnorodna oferta turystyczna
OBSZAR: Turystyka
FEO Działanie 10.4 Dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój infrastruktury rowerowych szlaków turystycznych na obszarze Subregionu Północnego Opolszczyzny
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe) w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami,
<i>Zakres</i>	<p>Projekt obejmuje rozwój infrastruktury rowerowych szlaków turystycznych na obszarze Subregionu Północnego Opolszczyzny. Działania mają podnieść atrakcyjność turystyczną obszaru Partnerstwa, zintegrować istniejące odcinki, umożliwić łatwiejszy dostęp do atrakcji turystycznych oraz promować Subregion. Jednocześnie podniesione zostanie bezpieczeństwo użytkowników tras rowerowych.</p> <p>Zakres projektu dotyczy w pierwszej kolejności modernizacji i rozwoju istniejącej infrastruktury poprzez m.in. wytyczanie nowych szlaków, oznakowania ścieżek, wyposażenia w miejsca postojowe, stojaki na rowery, stacje naprawy, wiaty, ławostoly, kosze na odpady, tabliczki informacyjne oraz utworzenie infrastruktury towarzyszącej. W szczególnych przypadkach tworzone będą nowe ścieżki lub opracowywana dokumentacja techniczna.</p> <p>Ścieżki rowerowe o znaczeniu turystycznym, łączące się z trasami zaplanowanymi w ramach „Opolskie na Rowery” – tworzące szlaki turystyczne na obszarze gmin partnerskich wpłyną na podniesienie atrakcyjność turystycznej regionu.</p> <p>Działania inwestycyjne uzupełnione będą o promocję nowych tras i atrakcji turystycznych.</p> <p>Działania obejmują inwestycje na terenie całego Subregionu, które realizowane będą według potrzeb i możliwości finansowych partnerów.</p>

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój oferty turystycznej na obszarze Subregionu
------------------------	--

<p><i>Typy projektów</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów; • Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych, • Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe) w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami,
<p><i>Zakres</i></p>	<p>Na obszarze Partnerstwa Subregionu Północnego Opolszczyzny zlokalizowanych jest szereg atrakcji turystycznych obejmujących zarówno dziedzictwo kulturalno-historyczne, jak i walory przyrodnicze. Część z nich powiązanych jest ze sobą poprzez szlaki tematyczne o znaczeniu ponadregionalnym przechodzące przez region m.in. najbardziej rozpoznawalny szlak drewnianego budownictwa sakralnego (promowany przez Kluczborsko-Oleską Lokalną Organizację Turystyczną), szlak kulinarny „Opolski Bifyj” (stworzony przez Opolską Regionalną Organizację Turystyczną) oraz Opolski szlak zamki i pałace (wspólna inicjatywa gospodarzy obiektów zabytkowych oraz samorządu województwa). Oferta turystyczna rozwijana jest także przez pięć funkcjonujących na terenie Subregionu Lokalnych Grup Działania (Stowarzyszenie LGD Stobrawski Zielony Szlak, Stowarzyszenie LGD "Dolina Stobrawy", LGD Dobra Widawa, LGD Górna Prosna, LGD "Kraina Dinozaurów") oraz samodzielnie przez poszczególne samorządy. Ponadto na terenie Partnerstwa położony jest Stobrawski Park Krajobrazowy o powierzchni ponad 52 ha, który przecina kilka szlaków turystycznych wychodzących poza obszar Subregionu, a sama rzeka Stobrawa umożliwia rozwój turystyki kajakowej (spływy). Jak wykazała jednak diagnoza pojedyncze obiekty zlokalizowane na terenie Subregionu nie tworzą tak silnego potencjału turystycznego, aby turystyka mogła się stać wiodącą gałęzią</p>

lokalnej gospodarki. Niezbędna jest zatem koordynacja działań promocyjnych oraz rozwój produktów turystycznych obejmujących obszar całego Subregionu, aby tworzyć kompleksową ofertę dla zróżnicowanego odbiorcy. Powiązanie ze sobą wydarzeń i miejsc pozwoli zbudować potencjał, który uzupełniony o ofertę lokalnego biznesu (baza noclegowa i gastronomiczna oraz lokalne produkty) nie tylko wpłynie na rozwój gospodarczy regionu, ale także umożliwi zatrzymanie turystów na dłuższy czas. Szlaki turystyczne stanowią dogodne narzędzie do integracji poszczególnych atrakcji. Oferta turystyczna, jak i kulturowa opiera się głównie na lokalnym (endogenicznym) potencjale Partnerstwa i poszczególnych partnerów (gmin). Jednak, aby skutecznie promować swoje walory i zachęcić turystów do przyjazdu, konieczne jest stworzenie takich produktów, które wyróżniać będą się na tle innych podobnych. W tym celu niezbędne jest innowacyjne i niestandardowe podejście do budowania oferty, która wzbudzi zainteresowanie i skierowana będzie do szerokiego i zróżnicowanego grona potencjalnych turystów. Niezbędne jest tu jednak wykorzystanie nowych technologii, narzędzi promocji oraz szeroka współpraca różnych podmiotów zarówno samorządów, przedsiębiorców, jak i organizacji społecznych. Partnerstwo jest w stanie wygenerować odpowiedni potencjał i integrować różnych interesariuszy, z których każdy będzie mógł wnieść wkład w budowę nowych produktów.

Projekty powiązane:

- „Opolskie na rowery do centrów usług i miejsc pracy”, Samorząd Województwa Opolskiego,
- "Opolska kultura i turystyka czeka na Ciebie", Samorząd Województwa Opolskiego,
- „Polsko-czeskie centrum szkolenia rycerstwa - Budowa średniowiecznego grodu drewnianego”, Gmina Byczyna (Interreg Polska-Czechy, działanie 1.3. Rozwój infrastruktury okołobiznesowej i turystycznej),

Kierunek działań 2.3: Rozwinięta i różnorodna oferta turystyczna
OBSZAR: Kultura
FEO Działanie 10.4 Dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój oferty kulturalnej na obszarze Partnerstwa Subregionu Północnego Opolszczyzny
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami (budowa towarzyszącej infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenów wokół dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego możliwa jedynie jako element projektu); • Rozwój działalności kulturalnej i aktywności kulturalnej (poprzez rozwój infrastruktury m.in. teatry, zespoły artystyczne, galerie, biblioteki, centra kultury, muzea), w tym wspieranie zaplecza dla utrzymania niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na Krajowej liście niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz rzemiosła i dawnych zawodów; • Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji; • Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych;
<i>Zakres</i>	O jakości życia mieszkańców stanowi także oferta kulturalna i spędzania czasu wolnego. Na terenie każdej jednostki wchodzącej w skład Partnerstwa funkcjonują instytucje kultury (domy i ośrodki kultury, teatry, zespoły artystyczne, biblioteki lub muzea), których działania bazującą na lokalnych zasobach i kierowane są głównie do mieszkańców poszczególnych gmin. Realizacja projektów pozwoli poszerzyć i zintegrować inicjatywy podejmowane przez pojedyncze instytucje tworząc szeroką ofertę nie tylko podnosząc atrakcyjność i jakość repertuaru skierowanego dla mieszkańców,

	<p>ale także generując potencjał do promocji kultury całego Subregionu przyciągający potencjalnych turystów spoza regionu. Kluczowym elementem proponowanych działań będzie rozwój infrastruktury instytucji kultury (wraz z ich zapleczem), która niejednokrotnie, aby skutecznie wypełniała swoje zadania, wymaga nie tylko renowacji, ale także doposażenia w nowe rozwiązania technologiczne podnoszące atrakcyjność oferty. Nie zapomina się przy tym o osobach ze szczególnymi potrzebami, które z powodu właśnie niedostosowania infrastruktury nie miały możliwości udziału w wydarzeniach kulturalnych. W ten sposób gwarantuje się poprawę dostępności do usług kulturalnych szerokiego grona odbiorców.</p> <p>Poprzez wzmacnianie oferty kulturalnej możliwa jest szersza integracja społeczna mieszkańców, którzy uczestnicząc w wydarzeniach nie tylko poznają lokalną tradycję i historię, ale także sami angażują się w jej tworzenie i rozwój.</p>
--	---

<i>Typ projektu</i>	Zachowanie tożsamości kulturalnej poprzez utworzenie izb pamięci
<i>Zakres projektu</i>	Utworzenie i rozwój działalności izb regionalnych na terenie Subregionu Północnego w celu zachowania pamięci o lokalnej historii i tradycji.
<i>Źródło finansowania</i>	<i>Zadanie mogłoby być dofinansowane w ramach inicjatywy Ośrodka „Pamięć i Przyszłość” z Wrocławia we współpracy z Instytutem Śląskim pt. „Ocalone Dziedzictwa. Regionalne Izby Pamięci Ziemi Zachodnich i Północnych”</i>

Projekty powiązane:

- „Montaż windy w Miejskim Ośrodku Kultury w Oleśnie”, Gmina Olesno (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych),
- "Kompleksowa termomodernizacja budynku Wołczyńskiego Ośrodka Kultury", Wołczyński Ośrodek Kultury (RPO WO 2014-2020 Poddziałanie 3.2.1),
- "Zwiększenie dostępności i wzrost jakości usług kulturalno-społecznych na terenie Gminy Namysłów poprzez remont Namysłowskiego Ośrodka Kultury", Gmina Namysłów (Polski Ład),

Kierunek działań 2.3: Rozwinięta i różnorodna oferta turystyczna**OBSZAR: Infrastruktura czasu wolnego**

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój infrastruktury czasu wolnego na terenie Subregionu Północnego Opolszczyzny
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none">• Rozwój zielonej oraz zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach.• Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe), w tym dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób z niepełnosprawnościami;• Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym likwidacja dzikich wysypisk, pod kątem celów przyrodniczych, społecznych oraz rozwoju zieleni miejskiej;• Działania z zakresu edukacji, informacji, komunikacji, promocji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu);
<i>Zakres</i>	Projekt zakłada rozwój infrastruktury czasu wolnego na terenie Subregionu Północnego Opolszczyzny poprzez tworzenie i rozbudowę lokalnych sfer aktywności i rekreacji, rewaloryzację dostępnych terenów zielonych i parkowych na cele rekreacyjne i turystyczne (w tym odtwarzanie przestrzeni parkowych, wytyczanie ścieżek, nasadzenia roślin, wprowadzanie elementów małej architektury oraz elementów o funkcjach edukacyjnych). Uzupełnieniem działań na terenach odkrytych będą inwestycje w budowę i modernizację zewnętrznych i wewnętrznych obiektów sportowych i rekreacyjnych, które umożliwią mieszkańcom Subregionu prowadzenia aktywności sportowych.

Projekty powiązane:

- "Budowa i przebudowa infrastruktury sportowej w gminie Wołczyn", Gmina Wołczyn (Rządowy Fundusz Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych);

- "Utworzenie ponadregionalnego centrum spotkań - Park Przyjaźni w Wołczynie - budowa ciągu pieszo - rolkowego wraz z oświetleniem", Gmina Wołczyn (PROW 2014-2020 Poddziałanie 19.2);
- „Rewitalizacja Stadionu Miejskiego oraz rewitalizacja traktu spacerowego przy ul. Murka w Oleśnie”, Gmina Olesno (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 10.2);
- „Rewitalizacja miasta Dobrodzień poprzez przebudowę placu rynku, zagospodarowanie terenu wokół Dobrodzieńskiego Ośrodka Kultury i Sportu oraz zagospodarowanie Parku Jordanowskiego w Dobrodzieniu”, Gmina Dobrodzień (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 10.2);

Cel strategiczny 3: Racjonalna gospodarka zasobami środowiska

Kierunek działań 3.1: Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym
OBSZAR: Zapobieganie zagrożeniom
FEO Działanie 2.3 Zapobieganie zagrożeniom związanym ze zmianą klimatu

<i>Obszar wsparcia</i>	Poprawa bezpieczeństwa na obszarze Subregionu Północnego związanego ze skutkami zmian klimatycznych
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu poprzez opracowanie planów adaptacji miast do zmian klimatu; • Projekty z zakresu retencjonowania wody (z wyłączeniem dużych zbiorników wodnych), w tym małej retencji, retencji przydomowej wód opadowych zwłaszcza przy zastosowaniu rozwiązań opartych na naturalnych i półnaturalnych ekosystemach (np. odbudowa lub poprawa stanu naturalnych obszarów zalewowych i polderów); • Rozwój zielonej oraz zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach; • Niezbędne działania w zakresie urządzeń wodnych i infrastruktury hydrotechnicznej służących zmniejszaniu skutków powodzi lub suszy (w szczególności zbiorniki suche, poldery przeciwpowodziowe, wały przeciwpowodziowe), jeśli naturalne mechanizmy ekosystemowe są niewystarczające, a podjęcie tych działań nie zwiększy zagrożenia w sytuacjach nadzwyczajnych; • Lokalne inwestycje dla zapobiegania zmianom klimatu – oddolne inicjatywy obejmujące rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury, w tym związanej z małą retencją oraz działania edukacyjne. • Zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub awarii chemiczno-ekologicznych, czy też sanitarno-epidemiologicznych; • Rozwój infrastruktury związanej z ochroną przeciwpożarową, w tym lasów;

<i>Zakres</i>	<p>Zmiany klimatyczne zachodzące globalnie stają się coraz bardziej odczuwalne także lokalnie w postaci nagłych i gwałtownych zjawiska pogodowych (wichury, nawałnice, grad, burze itd.), klęsk żywiołowych (powodzie, pożary, susze), czy katastrof ekologicznych i stanowią zagrożenie nie tylko dla rozwoju Subregionu, ale przede wszystkim dla zdrowia i życia mieszkańców i ich mienia.</p> <p>W związku z tym konieczne staje się zapewnienie odpowiedniego przygotowania do przeciwdziałania ryzykom związanym z klęskami żywiołowymi i katastrofami w celu uzyskania odpowiedniej odporności i gwarancji bezpieczeństwa na obszarze Subregionu.</p> <p>Konieczne są inwestycje w doposażenie jednostek ratowniczych w odpowiedni sprzęt specjalistyczny na potrzeby realizacji zadań ratowniczo-gaśniczych, jak również w infrastrukturę stanowiącą system ochrony obszarów szczególnie zagrożonych.</p> <p>W celu zapewnienia wysokiej jakości usług wspierane będą zarówno OSP włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG) jak i OSP ujęte w planie sieci jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, które, dzięki realizacji projektu, będą wypełniać kryteria kwalifikujące je do struktur KSRG, a co za tym idzie będą mogły ubiegać się o włączenie do tej sieci.</p> <p>Dzięki skoordynowanej współpracy podmiotów z terenu Subregionu wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmian klimatu i zapobiegania innym ryzykom będzie efektywniejsze, umożliwi wymianę informacji w sytuacji kryzysowej i pozwoli poprawić infrastrukturę wykorzystywaną podczas zdarzeń nadzwyczajnych.</p> <p>W ramach projektu planuje się zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub awarii chemiczno-ekologicznych, czy też sanitarno-epidemiologicznych.</p>
---------------	--

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój systemów i infrastruktury wzmacniającej ochronę przed negatywnymi skutkami zmian klimatu
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie systemów prognozowania i ostrzegania środowiskowego, w tym rozwój monitoringu, modernizacja i budowa systemów łączności, systemów prognozowania,

	<p>ostrzegania i alarmowania przed stanami nadzwyczajnymi oraz przesyłania danych związanych z usuwaniem skutków ekstremalnych zjawisk;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury związanej z ochroną przeciwpożarową, w tym lasów;
<i>Zakres</i>	<p>Realizowane będą działania związane z rozwojem infrastruktury zapewniającej bezpieczeństwo i ochronę m.in. poprzez remont i modernizację obiektów strażnic oraz budowę nowych, jak i działania związane z poprawą łączności i modernizacją systemów prognozowania, ostrzegania i alarmowania, jak również monitoringiem.</p>

<i>Obszar wsparcia</i>	Podnoszenie świadomości mieszkańców na temat skutków zmian klimatu
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Działania edukacyjne i informacyjne związane z klimatem i ochroną zasobów wodnych;
<i>Zakres</i>	<p>Prowadzone będą działania edukacyjne i informacyjne skierowane do mieszkańców Subregionu dotyczące konsekwencji zmian klimatycznych oraz konieczności ochrony zasobów wodnych.</p>

Projekty powiązane:

- "ZIELONO NAM" Opolskie przeciwdziałania zmianom klimatu, Samorząd Województwa Opolskiego,
- „Opolska adaptacja do zmian klimatu”, Samorząd Województwa Opolskiego,
- "Zakup wyposażenia niezbędnego do prowadzenia akcji ratowniczych dla OSP", Gmina Namysłów (Fundusz Sprawiedliwości),

Kierunek działań 3.1: Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym
OBSZAR: Bioróżnorodność
FEO Działanie 2.6 Ochrona różnorodności biologicznej

<i>Obszar wsparcia</i>	Zielony Subregion - rozwój terenów zielonych oraz ochrona bioróżnorodności na obszarze Subregionu Północnego Opolszczyzny, w tym rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Działania służące zachowaniu i odtworzeniu siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków, w tym ochrona czynna (ochrona in situ oraz ex situ) i bierna, a także identyfikacja i zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych (flory i fauny). • Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury: <ul style="list-style-type: none"> – bezpośrednio służącej celom ochrony bioróżnorodności wraz z niezbędnym zapleczem (np. zielone dachy i ściany, zielone przystanki, zazielenianie ulic i placów, żywopłoty, kwietne łąki miejskie, instalacje utrzymania zieleni na wodę opadową), – poprzez inwestycje w zieloną infrastrukturę na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime (np. korytarze ekologiczne, zadrzewienia, parki, tradycyjne sady). • Rozwój różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime poprzez tworzenie centrów ochrony bioróżnorodności, banków genowych, kolekcji zachowawczych zagrożonych gatunków; • Ograniczenie antropopresji poprzez m.in. budowę i rozwój infrastruktury turystycznej w celu ukierunkowania ruchu turystycznego na terenie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo; • Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym likwidacja dzikich wysypisk, pod kątem celów przyrodniczych, społecznych oraz rozwoju zieleni miejskiej; • Działania z zakresu edukacji, informacji, komunikacji, promocji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i

	<p>przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (jako element projektu);</p>
<i>Zakres</i>	<p>Obszar Subregionu Północnego Opolszczyzny charakteryzuje się zróżnicowanymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, jednak uwidaczniają się negatywne trendy dotyczące jakości środowiska (wody, powietrza i gleby), szczególnie na terenach miejskich oraz objętych intensywną działalnością osadniczą. Kluczowe zatem staje się nie tylko podejmowanie działań zmierzających do ochrony przyrody, ale także dbanie o zachowanie bioróżnorodności oraz regenerację i rekultywację terenów zdegradowanych i zaniedbanych szczególnie na obszarach miejskich w formie parków, terenów zielonych oraz ogrodów, aby przywrócić lub nadać im funkcje rekreacyjne, ekoedukacyjne oraz wspierające lokalny ekosystem.</p> <p>Działania ukierunkowane będą na budowę nowych, rozwój i rewitalizację istniejących sieci powiązanych przestrzennie i funkcjonalnie obszarów naturalnych i półnaturalnych, obejmujących różne formy zieleni urządzonej i nieurządzonej na obszarach miejskich i pozamiejskich z uwzględnieniem elementów zielonej i błękitnej infrastruktury.</p> <p>Ponadto planowane są działania w zakresie gospodarki drzewostanem, wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej pod kątem występowania siedlisk gatunków chronionych na wyznaczonych obszarach w celu zachowania i wzmocnienia różnorodności biologicznej na obszarze Subregionu, zachowania dziedzictwa przyrodniczego i ochrony terenów z cennymi zasobami przyrodniczymi.</p> <p>Zakłada się także inwestycje w rozwój zielonej infrastruktury na obszarach miejskich i pozamiejskich w celu ochrony środowiska przyrodniczego na obszarze Subregionu oraz poprawy jakości życia mieszkańców. Działania zapewni rozwój różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime. Wpłynie także na podniesienie świadomości mieszkańców na temat znaczenia zieleni w przestrzeni miejskiej.</p>

Projekty powiązane:

- "ZIELONO NAM" Opolskie przeciwdziała zmianom klimatu", Samorząd Województwa Opolskiego,
- „Opolskie na rzecz bioróżnorodności”, Samorząd Województwa Opolskiego,
- "Utworzenie Centrum Bioróżnorodności nad rzeką Widawą w Namysłowie", Gmina Namysłów (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, działanie 5.3),
- „Ochrona różnorodności biologicznej na terenie gminy Kluczbork”, Gmina Kluczbork (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.1),
- „Zachowanie różnorodności biologicznej obszarów chronionych Opolszczyzny poprzez ochronę zagrożonych gatunków, siedlisk, pielęgnację i tworzenie nowych form ochrony na terenie zabytkowego założenia parkowego w Pokoju” Gmina Pokój (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.1),
- „Utworzenie centrum ochrony różnorodności biologicznej w Oleśnie”, Gmina Olesno (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.1),

Kierunek działań 3.1: Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym
OBSZAR: Gospodarka obiegu zamkniętego
FEO Działanie 2.5 Odpady i gospodarka o obiegu zamkniętym

<i>Obszar wsparcia</i>	Tworzenie sprawnego systemu gospodarki o obiegu zamkniętym
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, zgodne z hierarchią sposobów postępowania odpadami np.: <ul style="list-style-type: none"> – systemy selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym budowa / modernizacja PSZOK, – zapobieganie wytwarzania odpadów, – modernizacje istniejących instalacji do przetwarzania odpadów, które prowadzą do zwiększenia stopnia oraz jakości odzysku surowców, • Tworzenie strategii, planów, map drogowych dot. GOZ, pilotaże w zakresie badania oraz przeprojektowania przepływów materiałów, surowców na poziomie lokalnym, strategię zero waste. • Profesjonalne doradztwo i wsparcie szkoleniowe, audyty środowiskowe i analizy techniczno-ekonomiczne mające na celu przygotowanie przedsiębiorstwa do przejścia z modelu liniowego na cyrkularny; • Edukacja w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym nowych modeli konsumpcji oraz hierarchii postępowania z odpadami.
<i>Zakres</i>	<p>W celu ograniczenia ilości produkowanych odpadów niezbędne jest wspieranie tworzenia na obszarze Subregionu gospodarki obiegu zamkniętego. Oznacza to głęboką zmianę w sposobie myślenia o produkcji odpadów oraz ich późniejszym przetwarzaniu i wykorzystywaniu zarówno przez mieszkańców, jak i przedsiębiorstwa. Z punktu widzenia gmin i zarządzania odpadami wydaje się to być kluczową kwestią (także w kontekście inwestycyjnym). Przepisy prawne oraz wymogi środowiskowe wskazują na pilną potrzebę współpracy w celu efektywnego stawienia czoła wyzwaniom w tym w obszarze.</p>

	<p>Istotne będą również działania edukacyjne dla mieszkańców w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym nowych modeli konsumpcji oraz hierarchii postępowania z odpadami.</p> <p>Efektom prowadzonych działań będzie zmniejszenie ilości produkowanych odpadów oraz zwiększenie poziomu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, a tym samym wpłynie na poprawę stanu środowiska naturalnego w Subregionie.</p>
--	--

Kierunek działań 3.2: Wysoka jakość środowiska
OBSZAR: Efektywność energetyczna (obiekty)
FEO Działanie 2.1 Poprawa efektywności energetycznej w województwie opolskim
FEO Działanie 2.7: Instrumenty finansowe w obszarze środowiska

<i>Obszar wsparcia</i>	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie Subregionu
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej; • Budowa pasywnych obiektów użyteczności publicznej, o zapotrzebowaniu na ciepło EPh+W nie więcej niż 15 kWh/m²/rok; • Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych, m.in. w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (komplementarne działania względem interwencji planowanej w ramach programu ogólnokrajowego);
<i>Zakres</i>	<p>Działania obejmują kompleksową modernizację energetyczną obiektów użyteczności publicznej na terenie Subregionu Północnego Opolszczyzny polegającą m.in. na termomodernizacji, wymianie/modernizacji źródeł ciepła albo podłączeniu do sieci ciepłowniczej oraz instalacji urządzeń OZE.</p> <p>Inwestycje poprzedzone będą audytami w celu oceny skutków przeprowadzonych modernizacji.</p> <p>Celem działań jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, a przez to poprawa jakości powietrza w Subregionie.</p>

<i>Obszar wsparcia</i>	Poprawa efektywności wielorodzinnych budynków mieszkalnych na terenie Subregionu
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych będących w zasobach gminnych (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE oraz

	<p>wymianą/modernizacją źródeł ciepła albo podłączeniem do sieci ciepłowniczej (z programu nie będą wspierane budynki należące do skarbu państwa oraz budynki wielorodzinne spółdzielni mieszkaniowych);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych, m.in. w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (komplementarne działania względem interwencji planowanej w ramach programu ogólnokrajowego);
Zakres	<p>Działania obejmują kompleksową modernizację energetyczną wielorodzinnych budynków mieszkalnych na terenie Subregionu Północnego Opolszczyzny polegającą m.in. na termomodernizacji, wymianie/modernizacji źródeł ciepła albo podłączeniu do sieci ciepłowniczej oraz instalacji urządzeń OZE.</p> <p>Inwestycje poprzedzone będą audytami w celu oceny skutków przeprowadzonych modernizacji.</p> <p>Celem działań jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, a przez to poprawa jakości powietrza w Subregionie.</p>

Projekty powiązane:

- "Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w gminie Wołczyn", Gmina Wołczyn (RPO WO 2014-2020 Poddziałanie 3.2),
- "Termomodernizacja Przedszkola w Bukowie Śląskiej", Gmina Namysłów (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, poddziałanie 3.2),
- "Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej w Namysłowie", Gmina Namysłów (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, poddziałanie 3.2),
- "Poprawa efektywności energetycznej poprzez głęboką termomodernizację budynku Urzędu Gminy wraz z wymianą źródeł ciepła i zastosowaniem OZE", Gmina Świerczów (Polski Ład),
- „Remont budynku Urzędu Gminy w Lasowicach Wielkich wraz z montażem pompy ciepła i urządzeń fotowoltaicznych”, Gmina Lasowice Wielkie (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 3.2),
- „Termomodernizacja budynków oświatowych Gminy Kluczbork (Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2) i Powiatu Kluczborskiego (Zespół Szkół

Ponadgimnazjalnych Nr 2 Centrum Kształcenia Ustawicznego - od 01.09.2019 r. Zespół Szkół Nr 2 Centrum Kształcenia Ustawicznego)", Gmina Kluczbork (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 3.2),

- „Likwidacja wysokoemisyjnych źródeł ciepła w lokalach mieszkalnych stanowiących zasób gminy Kluczbork", Gmina Kluczbork (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.5),
- „Likwidacja indywidualnych, wysokoemisyjnych źródeł ciepła w gminie Kluczbork", Gmina Kluczbork (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.5),
- „Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Wilkowie", Gmina Wilków (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 3.2),
- „Termomodernizacja budynku urzędu gminy i OPS w Domaszowicach", Gmina Domaszowice (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 3.2),
- „Termomodernizacja budynku Powiatowego Urzędu Pracy w Namysłowie", Powiat Namysłowski (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 3.2),
- „Modernizacja energetyczna budynku Publicznego Przedszkola w Idzikowicach" Gmina Wilków (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 3.2),
- „Wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne w gminie Olesno", Gmina Olesno (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.5),

Kierunek działań 3.2: Wysoka jakość środowiska
OBSZAR: Efektywność energetyczna (OZE)
FEO Działanie 2.7: Instrumenty finansowe w obszarze środowiska

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa efektywności energetycznej w mikro i małych przedsiębiorstwach (wraz z audytem) wraz z instalacją urządzeń OZE; • Budowa i modernizacja efektywnych lub będących w fazie transformacji do efektywnych sieci ciepłowniczych wraz z magazynowaniem ciepła (inwestycje do 5 MW mocy zamówieniowej); • Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania energii elektrycznej wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci; • Moce przewidziane do dofinansowania w zakresie energii elektrycznej: <ul style="list-style-type: none"> – wiatr: nie więcej niż 5 MWe, – biomasa: nie więcej niż 5 MWe, – biogaz: nie więcej niż 0,5 MWe, – promieniowanie słoneczne: nie więcej niż 0,5 MWe. <p>Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energetyczne lub spółdzielnie energetyczne.</p> • Budowa i rozbudowa OZE w zakresie wytwarzania ciepła wraz z magazynami ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE wraz z przyłączeniem do sieci; • Moce przewidziane do dofinansowania w zakresie energii cieplnej: <ul style="list-style-type: none"> – biomasa: nie więcej niż 5 MWth, – promieniowanie słoneczne: nie więcej niż 0,5 MWth, – geotermia: nie więcej niż 2 MWth, – biogaz: nie więcej niż 0,5 MWth. <p>Zaproponowane limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energetyczne lub spółdzielnie energetyczne.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Magazyny energii OZE i niezbędna infrastruktura odbioru i dystrybucji wyprodukowanej energii; • Projekty z zakresu energetyki rozproszonej (np. klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne); • Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych, m.in. w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (komplementarne działania względem interwencji planowanej w ramach programu ogólnokrajowego);
<i>Zakres</i>	<p>Cel projektu jest rozwój infrastruktury technicznej mającej na celu obniżenie emisji gazów cieplarnianych w formie instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii na potrzeby mieszkańców Subregionu (np. fotowoltaika).</p>

	Kierunek działań 3.2: Wysoka jakość środowiska
	OBSZAR: Efektywność energetyczna (oświetlenie uliczne)
	FEO Działanie 2.7: Instrumenty finansowe w obszarze środowiska

<i>Obszar wsparcia</i>	Modernizacja istniejącego i rozbudowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego na terenie Subregionu Północnego Opolszczyzny
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja oświetlenia ulicznego;
<i>Zakres</i>	<p>Zakres prowadzonych działań obejmuje modernizację istniejącego i rozbudowę energooszczędnego oświetlenia ulicznego na terenie gmin Subregionu Północnego Opolszczyzny w celu poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.</p> <p>Realizacja projektu przyczyni się do redukcji emisji CO₂ na terenie Subregionu, a tym samym do poprawy jakości powietrza i ochrony środowiska naturalnego.</p>

Kierunek działań 3.2: Wysoka jakość środowiska
OBSZAR: Efektywność energetyczna (budowanie świadomości)
FEO Działanie 2.1 Poprawa efektywności energetycznej w województwie opolskim

<i>Obszar wsparcia</i>	Wsparcie lokalnych samorządów w zakresie budowania i wzmocnienia świadomości mieszkańców w obszarze ochrony powietrza i klimatu w Subregionie
<i>Typy projektów</i>	Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych, m.in. w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym efektywności energetycznej i wykorzystania OZE (komplementarne działania względem interwencji planowanej w ramach programu ogólnokrajowego);
<i>Zakres</i>	Działania mają na celu wsparcie lokalnych samorządów i instytucji w budowaniu świadomości mieszkańców w zakresie konieczności ochrony powietrza i klimatu, co ma znaczący wpływ na jakość życia na terenie Subregionu. Jednocześnie lokalne władze wspierane będą w wysiłkach nad realizacją założeń uchwał antysmogowych zarówno poprzez wsparcie doradcze, jak i zakup sprzętu umożliwiającego kontrolę i egzekucję wprowadzonych regulacji.

Kierunek działań 3.2: Wysoka jakość środowiska
OBSZAR: Gospodarka wodno-ściekowa
FEO Działanie 2.4 Gospodarka wodno-ściekowa

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozbudowa i modernizacja systemu oczyszczania ścieków w aglomeracji Olesna
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie ścieków komunalnych i infrastruktura kanalizacyjna) w ramach aglomeracji ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych; • Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków; • Inwestycje w ograniczenie strat wody do spożycia w sieciach wodociągowych;
<i>Zakres</i>	<p>Jednym z kluczowych elementów dbałości o środowisko naturalne oraz ochrony przyrody jest wysoka jakość gospodarki wodno-ściekowej, zapewniającej mieszkańcom nie tylko dostęp do dobrej jakości wody, ale równocześnie neutralizującej wszystkie nieczystości płynne poprzez rozwinięty system sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalnie ścieków. Zgodnie z VI aktualizacją Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) z sześciu aglomeracji znajdujących się na terenie Subregionu Północnego jedna – Olesno (miejscowości Olesno i Świercze, RLM = 10.491) nie spełniała warunków zgodności z Dyrektywą 91/271/EWG (warunek II – wydajność oczyszczalni oraz III – standardy oczyszczalni). Zgodnie z rekomendacją KE tego typu aglomeracje mają pierwszeństwo w otrzymaniu wsparcia.</p> <p>Gmina Olesno podjęła prace nad rozbudową i modernizacją obiektu oczyszczalni rozwijając także sukcesywnie sieć wodociągowo-kanalizacyjną na terenie aglomeracji. Niezbędne są jednak kolejne inwestycje, które pozwolą osiągnąć wymagane standardy.</p>

Projekty powiązane:

- "Uporządkowanie gospodarki wodnej na terenie Gminy Wołczyn", Gmina Wołczyn (Rządowy Fundusz Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych),

- "Budowa kanalizacji sanitarnej w Świniarach Wielkich i Krzywiczynach", Gmina Wołczyn (Rządowy Fundusz Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych),
- "Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Woskowice Małe", Gmina Namysłów (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich),
- "Uporządkowanie gospodarki ściekowej w miejscowości Miodary poprzez budowę infrastruktury kanalizacyjnej. Budowa kanalizacji sanitarnej w ramach przedsięwzięcia - „Rozwiązywanie problemów gospodarki ściekowej w powiecie namysłowskim” w lokalizacji: Miodary etap II", Gmina Świerczów (Polski Ład),
- „Budowa kanalizacji sanitarnej w Zieleńcu etap II”, Gmina Pokój (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.4),
- „Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Dobrodzień”, Gmina Dobrodzień (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.4),

Kierunek działań 3.2: Wysoka jakość środowiska
OBSZAR: Gospodarka wodno-ściekowa

<i>Obszar wsparcia</i>	Modernizacja infrastruktury sieci wodno-kanalizacyjnej oraz oczyszczania ścieków na obszarze Subregionu Północnego
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (oczyszczalnie ścieków komunalnych i infrastruktura kanalizacyjna); • Budowa instalacji odwadniania i kompostowania osadów ściekowych na oczyszczalniach ścieków; • Inwestycje w ograniczenie strat wody do spożycia w sieciach wodociągowych;
<i>Zakres</i>	<p>Rozwój sieci kanalizacyjnej w Subregionie Północnym Opolszczyzny w ostatnich latach był większy niż w województwie opolskim. W związku z rosnącą długością czynnych sieci kanalizacyjnych rośnie także liczba mieszkańców posiadających do niej dostęp. Mimo to w dalszym ciągu występują obszary bez jakiegokolwiek dostępu do sieci kanalizacyjnej, szczególnie na terenach wiejskich.</p> <p>Jednocześnie istniejąca sieć kanalizacyjna charakteryzuje się rosnącą awaryjnością i wymaga bieżących napraw i modernizacji w celu zapewnienia jak najwyższych standardów obsługi i ochrony środowiska – wód gruntowych oraz gleby.</p> <p>W związku z tym na terenie całego Subregionu planowane są inwestycje w modernizację i zrównoważony rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej, jak również infrastrukturę oczyszczalni ścieków. Realizowane przedsięwzięcia będą zgodne z zasadą DNSH.</p>

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój infrastruktury zapewniającej dostęp do wysokiej jakości wody dla mieszkańców Subregionu Północnego
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa i modernizacja infrastruktury niezbędnej do ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody do spożycia;
<i>Zakres</i>	<p>Na terenie Subregionu realizowane będą działania mające na celu poprawę jakości wody do spożycia dla mieszkańców poprzez budowę i modernizację ujęć wody (np. studnie głębinowe), zwiększanie możliwości magazynowania wody pitnej oraz usprawnienie systemu dystrybucji i uzdatniania.</p>

<i>Obszar wsparcia</i>	Wsparcie mieszkańców Subregionie w zakresie dbałości o ochronę środowiska poza obszarami miejskimi poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków
<i>Zakres</i>	<p>Mimo ciągłego rozwoju sieci kanalizacyjnej na obszarze Subregionu, wciąż pozostają obszary, do których nie ma możliwości przyłączenia gospodarstw domowych do ogólnospławnej sieci kanalizacyjnej (lub koszty poprowadzenia sieci kanalizacyjnej są zbyt duże). Są to głównie tereny poza większymi ośrodkami miejskimi z rozproszoną zabudową.</p> <p>Z tego powodu, mając na uwadze konieczność zapewniania odpowiedniego sposobu zagospodarowania ścieków wszystkim gospodarstwom domowym, niezbędne jest wsparcie rozwoju przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Subregionu. Będzie to miało bezpośrednie przełożenie na stan środowiska naturalnego i jego ochronę, szczególnie wód gruntowych oraz gleby.</p> <p>Efektom prowadzonych działań będzie poprawa warunków życia mieszkańców z obszarów wiejskich z utrudnionym dostępem do usług, jak również ochrona środowiska na terenie Stobrawskiego Parku Krajobrazowego.</p>

Projekty powiązane:

- "Uporządkowanie gospodarki wodnej na terenie Gminy Wołczyn", Gmina Wołczyn (Rządowy Fundusz Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych),
- "Budowa kanalizacji sanitarnej w Świniarach Wielkich i Krzywiczynach", Gmina Wołczyn (Rządowy Fundusz Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych),
- "Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Woskowice Małe", Gmina Namysłów (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich),
- "Uporządkowanie gospodarki ściekowej w miejscowości Miodary poprzez budowę infrastruktury kanalizacyjnej. Budowa kanalizacji sanitarnej w ramach przedsięwzięcia - „Rozwiązywanie problemów gospodarki ściekowej w powiecie namysłowskim” w lokalizacji: Miodary etap II”, Gmina Świerczów (Polski Ład),
- „Budowa kanalizacji sanitarnej w Zieleńcu etap II”, Gmina Pokój (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.4),
- „Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Dobrodzień”, Gmina Dobrodzień (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.4),

Kierunek działań 3.2: Wysoka jakość środowiska
OBSZAR: Gospodarka odpadami
FEO Działanie 2.5 Odpady i gospodarka o obiegu zamkniętym

<i>Obszar wsparcia</i>	Uregulowanie gospodarki odpadami na terenie Subregionu Północnego Opolszczyzny
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi (np. zapobieganie wytwarzania odpadów, systemy selektywnego zbierania odpadów, PSZOK, modernizacje istniejących instalacji do przetwarzania odpadów, które prowadzą do zwiększenia stopnia oraz jakości odzysku surowców, projekty w zakresie recyklingu, kompostowania i/lub sortowania). • Tworzenie strategii, planów, map drogowych dot. GOZ, pilotaże w zakresie badania oraz przeprojektowania przepływów materiałów, surowców na poziomie lokalnym, strategię zero waste. • Termiczne przetwarzanie odpadów medycznych, weterynaryjnych, o ile inne metody zagospodarowania są niebezpieczne lub niemożliwe do zastosowania, a beneficjent przedstawi analizę ekonomiczną uzasadniającą tę inwestycję;
<i>Zakres</i>	<p>Planowane działania dotyczą rozwoju systemu selektywnego zbierania odpadów w gminach na terenie Subregionu poprzez np. zakupy koszy na odpady dla części mieszkańców, budowę lub modernizację Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów, budowę i przebudowę miejsc do gromadzenia odpadów komunalnych, np. boksów lub zakup automatów do zbierania, segregacji i kompaktowania opakowań jednorazowych.</p> <p>Ponadto prowadzone będą działania edukacyjne dla mieszkańców w zakresie prawidłowej selekcji odpadów, a także promocja nowych modeli konsumpcji (zero waste) oraz hierarchii postępowania z odpadami.</p> <p>Efektem prowadzonych działań będzie zmniejszenie ilości produkowanych odpadów oraz zwiększenie poziomu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, a tym samym wpłynie na poprawę stanu środowiska naturalnego w Subregionie.</p>

Projekty powiązane:

- "Rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych w Gminie Namysłów – Segreguj z Nami!", Gmina Namysłów (Program priorytetowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nr 2.1.1 „Racjonalna gospodarka odpadami część 1) Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów”),
- „Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Namysłowie”, Gmina Namysłów (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.2),
- „Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Gorzowie Śląskim w Gminie Gorzów Śląski” Gmina Gorzów Śląski (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.1),
- „Rozbudowa i modernizacja punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych w Świerczu w Gminie Olesno”, Gmina Namysłów (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.2),

	Kierunek działań 3.2: Wysoka jakość środowiska
	OBSZAR: Infrastruktura ładowania pojazdów bezemisyjnych
	FEO Działanie 3.1 Mobilność miejska (obszar MOF)
	FEO Działanie 4.2 Mobilność mieszkańców (obszary poza MOF)

<i>Obszar wsparcia</i>	Rozwój systemu stacji ładowania pojazdów zeroemisyjnych na funkcjonalnych obszarach miejskich
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów bezemisyjnych indywidualnych, zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp wszystkim użytkownikom.
<i>Zakres</i>	Projekt obejmuje budowę infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych indywidualnych zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp wszystkim użytkownikom.

<i>Obszar wsparcia</i>	Wsparcie rozwoju infrastruktury ładowania pojazdów zeroemisyjnych poza obszarami miejskimi
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> Budowa i rozbudowa infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych indywidualnych.
<i>Zakres</i>	Działania przewidują budowę infrastruktury ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych indywidualnych zapewniającej niedyskryminacyjny dostęp wszystkim użytkownikom. W ten sposób promowane będzie większe wykorzystanie pojazdów napędzanych silnikami nisko- i zeroemisyjnymi, co wpłynie bezpośrednio na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i poprawę jakości powietrza w Subregionie.

Kierunek działań 3.3: Zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych
OBSZAR: Zabytki
FEO Działanie 10.4 Dziedzictwo kulturowe i kultura, rozwój turystyki na obszarach innych niż miejskie

<i>Obszar wsparcia</i>	Zachowanie dziedzictwa kulturalnego i historycznego Subregionu Północnego
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Konserwacja zabytków ruchomych oraz zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona i udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji; • Projekty dotyczące nowych i innowacyjnych produktów w dziedzinie kultury i turystyki wynikające ze współpracy uczelni i szkół artystycznych i instytucji sektora kultury z przedsiębiorstwami i klastrami przemysłów kreatywnych; • Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne (obiekty/miejsca odwołujące się do walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych) lub turystyczne szlaki rodzajowe (np. kajakowe, rowerowe) w tym poprawa dostępności poprzez likwidację barier fizycznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami;
<i>Zakres</i>	<p>Obszar Subregionu charakteryzuje się bogatą historią wynikającą z położenia nie tylko na ważnych średniowiecznych szlakach handlowych, ale także u zbiegu regionów Śląska, Wielkopolski i Małopolski, gdzie mieszała się kultura niemiecka i polska. Świadectwem przeszłości są liczne zabytki architektoniczne (dworki, pałace i parki) oraz sakralne (m.in. szlak drewnianych kościołów), które jednak wymagają dużych nakładów na renowację oraz utrzymanie i udostępnienie zwiedzającym. Dziedzictwo i historia stanowią ważny element budujący lokalną tożsamość oraz integrujący mieszkańców, a tradycja, na którą składają się zwyczaje, kuchnia, stroje czy legendy, tworzą lokalny koloryt i decydują o wyjątkowości kultury Subregionu. Każdy z partnerów posiada własny niepowtarzalny charakter oraz swoje tradycje i wydarzenia, które zakorzeniły się w świadomości mieszkańców i są</p>

	<p>kultywowane oraz promowane. Wspólnie budują one obraz Północnej Opolszczyzny i stanowią potencjał Subregionu, który może przyczynić się do tworzenia szerokiej oferty kulturalnej, integracji lokalnych społeczności oraz przyczyniać się do szybszego rozwoju. Wymaga to jednak podejmowania nie tylko indywidualnych wysiłków partnerów w celu zachowania i rozwoju obiektów dziedzictwa kulturalnego i historycznego, ale także szerszej współpracy w zakresie promocji tego potencjału i budowania wspólnej szerokiej oferty, która zachęci mieszkańców i turystów do poznawania historii Subregionu.</p> <p>W ramach projektu zakłada się prowadzenie konserwacji oraz renowacji zarówno obiektów jak i zabytków ruchomych (muzealia, księgozbiory, archiwa). Ponadto działania renowacyjne obejmować będą także prace, które poprawią dostępność zabytków dla osób ze szczególnymi potrzebami, które dotychczas nie mogły korzystać z ich oferty, a tam, gdzie to będzie możliwe, uwzględniać będą konieczność zachowania neutralności klimatycznej, bioróżnorodności i zmniejszenia uciążliwości dla środowiska naturalnego poprzez zastosowanie rozwiązań ograniczających zużycie energii.</p>
--	---

Projekty powiązane:

- „Renowacja zabytkowego drewnianego kościoła pw. św. Anny w Oleśnie”, Gmina Olesno (Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027),
- „Prace konserwatorskie przy rokokowej chrzcielnicy w kościele ewangelicko-augsburskim w Kluczborku”, Parafia Ewangelicko-Augsburska w Kluczborku (budżet Samorządu Województwa Opolskiego w ramach dotacji w roku 2023 na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnych ewidencjach zabytków, znajdujących się na obszarze województwa opolskiego),
- „Remont elewacji północnej”, Wspólnota Mieszkaniowa Budynku nr 3, ul. Armii Krajowej, 46-200 Kluczbork (budżet Samorządu Województwa Opolskiego w ramach dotacji w roku 2023 na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnych ewidencjach zabytków, znajdujących się na obszarze województwa opolskiego),
- "Roboty elewacyjne kościoła p.w. Św. Mikołaja w Wilkowie", Gmina Wilków (Rządowy Program Odbudowy Zabytków),

- "Wymiana pokrycia dachowego w kościele p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Pągowie", Gmina Wilków (Rządowy Program Odbudowy Zabytków),
- "Odnowienie tynków i okładzin architektonicznych w zabytkowym budynku Namysłowskiego Centrum Zdrowia", Powiat Namysłowski (Polski Ład),
- „Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego na obszarze Stobrawskiej Strefy Rehabilitacji i Rekreacji – część północna”, Powiat Namysłowski (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.3),

Kierunek działań 3.3: Zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych
OBSZAR: Ochrona przyrody
FEO Działanie 2.6 Ochrona różnorodności biologicznej

<i>Obszar wsparcia</i>	Ochrona środowiska naturalnego i przyrody na obszarze Subregionu
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo, w tym obszarów Natura 2000 obejmująca: <ul style="list-style-type: none"> – planowanie i zarządzanie systemem obszarów chronionych, w tym opracowanie / aktualizację dokumentów strategicznych i planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, – wdrożenie dokumentów strategicznych i planistycznych dla obszarów cennych przyrodniczo, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, – inwentaryzacje przyrodnicze. • Rozwój różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime poprzez tworzenie centrów ochrony bioróżnorodności, banków genowych, kolekcji zachowawczych zagrożonych gatunków; • Ograniczenie antropopresji poprzez m.in. budowę i rozwój infrastruktury turystycznej w celu ukierunkowania ruchu turystycznego na terenie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo; • Kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym likwidacja dzikich wysypisk, pod kątem celów przyrodniczych, społecznych oraz rozwoju zieleni miejskiej; • Działania z zakresu edukacji, informacji, komunikacji, promocji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody i przyrodniczego potencjału regionu oraz różnorodności biologicznej, w tym rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej (wyłącznie jako element większego projektu); –

<i>Zakres</i>	<p>Podjęmowanie kompleksowych działań mających na celu zachowanie lub odtworzenie naturalnych siedlisk przyrodniczych poprzez ich ochronę i inwentaryzację.</p> <p>W oparciu o powstałą infrastrukturę zielono-błękitną prowadzone będą działania w zakresie edukacji ekologicznej i promocji dzięki czemu podniesiona zostanie świadomość mieszkańców na temat konieczności dbania o środowisko naturalne. Będą oni także zachęceni do większej aktywności fizycznej na świeżym powietrzu.</p>
---------------	---

<i>Obszar wsparcia</i>	Poprawa stanu środowiska naturalnego w Subregionie poprzez usuwanie elementów zawierających azbest
<i>Typy projektów</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje związane z usunięciem azbestu i wyrobów zawierających azbest ze środowiska (edukacja, prace związane z jego usuwaniem, w tym organizacja zbiórki odpadów zawierających azbest);
<i>Zakres</i>	<p>Mając na względzie ochronę bioróżnorodności konieczne jest ograniczanie i likwidacja zagrożeń związanych z działalnością człowieka, takich jak wykorzystywany w budownictwie i wciąż obecny w środowisku azbest, stanowiący zagrożenie dla zdrowia mieszkańców. Włókna azbestu przez swoją strukturę oraz mikroskopijną wielkość są respirabilne, co oznacza, że wciągnięte wraz z powietrzem do płuc, pozostają tam. Może to powodować chorobę zwaną azbestozą. Zgodnie z przepisami wyroby zawierające azbest muszą zostać usunięte wyłącznie przez firmy posiadające odpowiednie wyposażenie techniczne oraz zatrudniające odpowiednio przeszkolonych pracowników. W tym celu prowadzone będą działania, które wspierać będą wysiłki lokalnych samorządów zmierzające do całkowitego wyeliminowania tego materiału w Subregionie.</p>
<i>Uwagi</i>	Zadanie finansowane ze źródeł spoza FEO 2021-2027

Projekty powiązane:

- "Ochrona gatunków i siedlisk solniskowych oraz innych zagrożonych zbiorowisk od wody zależnych na terenie gminy Wołczyn", Gmina Wołczyn (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, Działanie 5.1),

- "Ochrona różnorodności biologicznej poprzez przeprowadzenie reintrodukcji gatunków rodzimych w zabytkowym parku w Pokoju oraz stworzenie warunków dla bytowania płazów w Dąbrowie i działania z zakresu edukacji ekologicznej", Gmina Świerczów (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, Działanie 5.1),
- "Turystyczno-rekreacyjne zagospodarowanie terenu wokół stawów i rzeki "Kluczborski Strumień" w miejscowości Pieczyska", Gmina Świerczów (Program Operacyjny Rybactwo i Morze),
- „Inwentaryzacja przyrodnicza parku w Gierałticach, ochrona in situ w zabytkowym parku w Pokoju oraz działania edukacyjno-promocyjne”, Gmina Pokój (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.1),
- „Ochrona in situ w zabytkowym założeniu parkowym oraz przeprowadzenie inwentaryzacji dendrologicznej na obszarze gminy Pokój i działania informacyjno-edukacyjne”, Gmina Pokój (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.1),
- „Ochrona gatunków i siedlisk solniskowych oraz innych zagrożonych zbiorowisk od wody zależnych na terenie gminy Wołczyn”, Gmina Wołczyn (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.1),
- „Ochrona i odtwarzanie siedlisk wodno-błotnych na terenie proponowanego Użytku Ekologicznego "Jaworek"", Gmina Rudniki (Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020, działanie 5.1),